

Ornithologie van Nederland, 1956-II en 1957

door

C. G. B. TEN KATE

(met 3 tekstfiguren)

1 (234). GAVIA IMMER — IJSDUIKER.¹⁾

1957: 1 jan., 1 ex. in onvolledig zomerkleed, haven Scheveningen (Wa); 2 febr.—3 maart, 1 ex., olieslachtoffer, Sloterplas, A'dam-W (zie Limosa 30, p. 228—229, met foto).

3 (236). GAVIA ARCTICA — PARELDUIKER.

1957: 9 jan., 1 ex., Ketelmeer (Vogelw. v. d. BERG); 2 febr., 1 ex., Veluwemeer-N (idem); 10 febr., 1 ex., Oostvoorne (DRAAIJER, OUWENEEL); 24 maart, 1 ex. (olieslachtoffer), aldaar (Wa).

6 (231). PODICEPS GRISEIGENA — ROODHALSFUUT.

1956: 22 febr., 1 ex., Zierikzee (Wiek en Sneb 4, p. 36); 18 maart, levend ex., strand Noordwijk (ibidem); 10 okt., 1 ex., Slot Nijenbeek (BROUWER, MÖRZER BRUIJNS, VAN OORDT); 9 nov., 1 ex., Heerewaarden, G. (idem); 24 dec., 1 ex., de Bol, Texel (RESOORT).

1957: 1 jan., 1 ex., Brielse Gat (Bi, Ki, Kl, Te); 16 jan., 1 ex., bij Harderwijk (VAN OORDT); 20 jan., 1 ex., Kornwerderzand (Vanellus 10, p. 64); 17 febr. en 10 en 24 maart, 1 (mogelijk zelfde) ex., Sloterplas, A'dam-W (WALTERS); 21 maart en 4 april, resp. 1 en 2 ex., Ketelmeer (Vogelw. v. d. BERG); 29 mei en 3 juni, 1 ex. in prachtkleed, Westeinderplas (TAAPKEN); 14 juli, 1 ex. in prachtkleed, IJsselmeer bij Cornwerd (VAN DOBBEN); 27 okt., 1 ex., bij Harderwijk (WOLFF); 19 nov., 1 ex., Nieuwe Meer bij A'damse Bos (M. BAKKER); 28 dec., 1 ex., buitendijks bij Braakmanpolder (HAAK).

7 (230). PODICEPS AURITUS — KUIFDUIKER.

1956: 28 jan., 1 ex., Brielsemeer (Wiek en Sneb 4, p. 36); 5 maart, 1 ex., haven Katwijk (ibidem).

1957: 15, 16 en 17 juli, 1 ex., bij Sloterplas, A'dam-W (WALTERS); 28 dec., 3 ex., buitendijks bij Braakmanpolder (HAAK); 29 dec., 1 ex., haven Kornwerderzand (Vanellus 11, p. 320); 30 dec., 1 ex., haven Harlingen (ibidem).

8 (232). PODICEPS NIGRICOLLIS — GEOORDE FUUT.

[1952: 19 april, 2 ex., Jisp (RESOORT).]

[1955: 8 april, 1 ex., Waddenzee, Texel (RESOORT).]

1957: Broedgevallen: Wasmeer, 14 juli, 1 ad. met 1 reeds vrij groot jong (WOLFF); Grote Meer, Ossendrecht, 23 juni, 6 à 7 paar (Bi, Ki, Kl, Sw, Te, Wa); Het Goor en Het Flaas, Esbeek, N.Br., resp. minstens 9 en minstens 4 paar (WITTGEN).

1957: 31 maart, 1 ex., Brielse Meer (DRAAIJER, OUWENEEL); 4 april, 2 ex., Ketelmeer (Vogelwachter v. d. BERG); 14 april, 1 ex., Vianen (LICHTENBELD, MARRA); 18 april, ca 10 ex., mond Hierdense Beek (Vogeljaar 5, p.

¹⁾ In dit verslag zijn volgorde, wetenschappelijke en Nederlandse namen in overeenstemming gebracht met die van de „Naamlijst van de Nederlandse Vogelsoorten” in Mededeling 1 van de Commissie voor de Nederlandse Avifauna (zie Limosa 31, p. 107—119). Ter vergemakkelijking van de raadpleging van „De Nederlandsche Vogels” en „Ornithologie van Nederland” over vroegere jaren zijn de daarin gebruikte nummers tussen haakjes aangegeven.

56); 20 april, 1 ex., Wasmeer (LICHTENBELD, MARRA); 8 juni, 1 ex., Smitsveen, Dwingelo (BEZEMER, COLDEWEY, STOFFEL); 28 juni, idem (RESOORT); 14 juli, 2 ex., IJsselmeer, Cornwerd (VAN DOBBEN); 15—17 en 27 juli en 10 en 13 aug., 1 ex., Sloterplas, A'dam-W (WALTERS); 16 juli, 2 ex., Braakmanpolder (LEBRET); 27 juli, minstens 3 ex., W. van Eempolder kust (WOLFF); 4 aug., 5 ex., Afsluitdijk, Friese kust (COLDEWEY); 7 aug., 1 ex., Afsluitdijk (OUWENEEL); 31 aug., 6 ex. (w.s. familie), Dijkwater, Schouwen (MIDDELMAN, A. K. J. MULDER); 27 sept., 1 ex., Knardijk (WOLFF); 19 en 20 okt., resp. ca 30 en 75 à 100 ex., Waddenzee, Texel (Limosa, 31, p. 82); 26 en 28 okt., resp. 1 en 2 ex., Sloterplas, A'dam-W (SLUITERS); 28 okt., 2 ex.,emaal Lovink, O. Flevoland (TJITTES); 4 nov., 1 ex., Brielse Meer (OUWENEEL); 9 nov., 1 ex., Hardersluis (TJITTES); 21 nov., minstens 5 ex., A'damse duinen (SWART); 24 dec., 2 ex., Afsluitdijk (DRAAIJER, OUWENEEL).

10 (224). OCEANODROMA LEUCORRHOEA — VAAL STORMVOGELTJE.

[1955: 4 dec., dood ex., Haamstede (Wiek en Sneb 4, p. 36).]

1956: 17/18, 26/27 en 28/29 okt., resp. 1, 3 en 1 ex., vuurtoren Eyerland, Texel (ibidem, p. 85); 27 okt., 1 ex., H. v. Holland (ibidem).

1957: 15 sept., 1 ex., IJmuiden (NUIJEN, WOLFF) en 1 ex. (zelfde?), aldaar (FISCHER, MANDEMAKER) 1 en 1 ex., haven Scheveningen (Bi, Ki, Sw, Te, Wa).

11 (223). HYDROBATES PELAGICUS — STORMVOGELTJE.

1957: 15 sept., 1 ex., haven Scheveningen (Bi, Ki, Sw, Te, Wa); 28 sept. 1 ex., ibidem (Ki) en nog 1 ex. (Ki, Wa).

12 (225a). PUFFINUS PUFFINUS PUFFINUS — NOORDSE PIJLSTORMVOGEL.

1957: 10 sept., 1 ex., haven Scheveningen (Wa); 13 sept., 2 ex., aldaar (Ki); 15 sept., 1 ex., aldaar → N (Ki, Sw) en 1 ex., → N (VAN NOUHUUS, Sw); 18 okt., 1 ex., Westerslag, Texel (Limosa 31, p. 81).

[Thans zijn minstens 16 vondsten en waarnemingen bekend (zie Limosa 30, p. 108) (t.K.).]

16 (228). FULMARIUS GLACIALIS — NOORDSE STORMVOGEL.

[1955: in okt., dood ex., Camperduin (Wiek en Sneb 4, p. 36); 10 dec., dood ex., Wijk a/Z (ibidem); 11 dec., dood ex., Huisduinen (ibidem).]

1956: 22 jan., dood ex., Wijk a/Z (ibidem); begin sept., 1 ex., donkere phase, Terschelling (T. REESINK); 4 nov., dood ex., Kijkduin (Wiek en Sneb 4, p. 85); 11 nov., dood ex., Brielse Gat (ibidem).

1957: 3 febr., 1 ex., Monster (Sw); 12 sept., 1 juv. ex., haven Scheveningen (Wa); 15 sept., 1 ex., aldaar (Bi, Ki) en minstens 1 ex. lichte en 1 ex. donkere phase, IJmuiden (FISCHER, MANDEMAKER); 15 okt., 1 ex., Texel (Sw); 22 okt., 2 dode ex., Texel (J. v. d. BERG, med. v. d. VELDEN).

20 (176). ARDEA CINEREA — BLAUWE REIGER.

1957: Broedgevallen: Twickel Delden, 53 (MEYERINK, SCHWEIGMAN); Naardermeer, Jan Hagens Bos, klein aantal (FISCHER, LADIGES); Heinkenszand, Z. Bev. (28 maart), 15 (LEBRET); O. Zeeuws Vlaanderen: Zaamslag, 33; Axel, 6 (HAAK).

21 (177). ARDEA PURPUREA — PURPERREIGER.

1956: 11 april, 1 ex., Bossche Broek; 26 juli en 1 aug., 1 ex., meertje van Engelen; 1 en 14 aug., 1 ex., Haarsteeg, Vlijmen (BRAAKSMA).

1957: Broedgevallen: Zwartemeer, rayon-W, 1 (Vogelw. KORIDON).

1957: 17 maart, 3 ex., Eernewoude (Vanellus 10, p. 160).

[De Ned. Vogels (p. 515) vermeldt, afgezien van één waarneming medio febr. (1934, Ambt-Vollenhove) als vroegste datum 28 maart (1930, Naardermeer (t.K.).]

21 juli, 1 ex., De Beer (Sw): 15 sept., 1 ex. bij Maastricht (N.H. Mbl. Limb. 46, p. 132).

22 (178). EGRETTA ALBA - GROTE ZILVERREIGER.

1957: 2 juli, 1 ex., Akmarrijp (G. BOSCH); was daar 7 juni al een paar weken aanwezig, na 2 juli niet meer (Vanellus 10, p. 204); 10 sept., als sinds een week of 3, 1 „witte reiger“ (Oldeboorn (mogelijk hetzelfde ex.; zie ibidem en Limosa 31, p. 80); 19 okt., 1 ex., Terhorne (H. T. v. d. MEULEN, med. Staatsbosbeheer).

23 (179). EGRETTA CARZETTA - KLEINE ZILVERREIGER.

1957: 4 en 5 mei, 1 ex., Leemond (NUIJEN, WOLFF).

25 (181). NYCTICORAX NYCTICORAX -- KWAK.

1956: Broedgevallen: Biesbos, minstens 5 (Wiek en Sneb 4, p. 76).
1957: Broedgevallen: Biesbos, minstens 1 (Vogeljaar 5, p. 74); volgens LEBRET (in litt.) 12 mei wel aanwezig, doch niet gevestigd (t.K.).
1957: 19 en 20 mei (volgens Vogeljaar 5, p. 56, tussen 18 en 25 mei), 1 ex., Blauwe Kamer, bij Grebbeberg (Lev. Nat. 60, p. 240); 29 mei, 1 ex., Botshol (Vogeljaar 5, p. 89); 18 juni, 2 ad. ex., Zwartemeer (Limosa 30, p. 227); 22 en 23 sept., 1 juv. ex., park Oosterbeek, ten W van Haagse Bos (M. PUTTERS, C. v. DERSEN); 25 sept., idem (Ki. Tel.).

26 (182). IXOBRYCHUS MINUTUS -- WOU DAARJE.

[1955: 12 mei, 1 ♂, Gdgeven, Oisterwijk (WITTGEN).]
1956: Broedgevallen: Rijnwaterwaarden Renkum-Heelsum, vermoedelijk 2 (Lev. Nat. 60, p. 154); Het Flaas, Esbeek, N.Br., 1 (ook in 1955) (WITTGEN); 16 mei, langdurig roepend, 3, Lepmoeras, O. van Tilburg (WITTGEN).
1956: 23 juni—21 juli, 1 ♂, Vondelingenplaat (Wiek en Sneb 4, p. 85); 13 aug., 1 ex., IJssmeer, Valkeveen (Vogeljaar 5, p. 20).
1957: Broedgevallen: Bleke Meer, Uddel (Opperhoutvester van het Loo, med. WIGMAN); Kortenhoeft (D. VERNMAN); Leemkuilen, Stiphout, N.Br., 1 (VAN AERLE).
1957: 6 juni, 1 ex., Botshol (Vogeljaar 5, p. 89); 23 juni, 1 ♂, Nieuwe Wiel, Haarsteeg, N.Br. (KNIPPENBERG); 15 juli, 1 juv. ex., vermoedelijk draad slachtoffer, Melick, L. (N.H. Mbl. Limb. 46, p. 132); 4 aug., 3 ex. (waaronder 1 ♂), Oude Waal, Nijmegen (Lev. Nat. 60, p. 216).

27 (183). BOTAURIUS STELLARIS - ROERDOMP.

1956: Broedgevallen: 18 mei, Budel, 1 (HELLEBREKERS).
1957: Broedgevallen: Zwartemeer, rayon-W., volgens baltsroep, minstens 7 (2 gevonden) (Vogelw. KORDON); Kampen, IJsseloever, in mei 2 roepende ♂♂ (idem); Denekamp („Natura Docet“, med. TIMMERMAN); Bleke Meer, Uddel (Opperhoutvester van het Loo, med. WIGMAN); Naardermeer, maart—mei, meerdere malen gehoord op 5 plaatsen (FISCHER, LADIGES); Het Flaas, Esbeek, N.Br., 2 paar; Helleputten, Tilburg, 1 (WITTGEN); 24 maart, 1 ex., roepend op het meer, Engelen, N.Br. en 3 mei, 2 ex., roepend bij het Beuven (KNIPPENBERG).

28 (172). CICONIA CICONIA -- OOIEVAAR.

1957: Broedgevallen: Nederland, totaal 73 door paren bewoonde nesten, waarvan op 52 werd gebroed, met 142 uitgevlogen jongen (Vogeljaar 5, p. 77—79); Friesland, 10 bewoonde nesten, slechts in 5 hiervan werden totaal 18 jongen groot gebracht (Vanellus 10, p. 237).

29 (173). CICONIA NIGRA -- ZWARTE OOIEVAAR.

1957: De beschikbare gegevens zijn als volgt over de provincies verdeeld: Friesland: 5 aug., 1 ex., Roordahuizum (Vanellus 10, p. 208); 6—8 aug.,

4 ex., Ameland (ibidem en Vogeljaar 5, p. 72); 6 en 7 aug., 2 ex., Ee (Vanellus 10, p. 8); 10 aug., 1 ex. → NW, Drachten; 2 ex., Warns en 1 ex., Akmarijp (ibidem); 29 aug. en 7 sept., 1 ex., Ferwerd (ibidem); 31 aug., 1 ex., Noorderleeg (ibidem); 11 sept., 1 ex., Wester-Nijkerk (ibidem). Volgens de heer G. Bosch, Leeuwarden, betroffen de waarnemingen op de laatste drie plaatsen vermoedelijk hetzelfde ex. (ibidem).

Foto J. A. F. KORIDON.

Fig. 1. Zwarte Ooievaar (*Ciconia nigra*) juv., bij het Waterloorkundig Laboratorium „De Voorst“, N.O. Polder, 17 sept., 1957.

Groningen: 13 aug., 1 verzwakt ex., gegrepen te Hornhuizen (Vanellus 10, p. 208 en Vogeljaar 5, p. 72); 15 aug., 1, eveneens verzwakt ex., gegrepen te Spijk. (Beide ex. kwamen in het Dierenpark te Emmen) (ibidem); 16 en 17 aug., 1 ex., Ide (Vogeljaar 5, p. 72); 19, 21, 23 en 26 aug., resp. 2, 1, 2 en 1 ex., Roode school (ibidem).

Drente: 17 aug., 1 ex., Zeege (Vogeljaar 5, p. 72); 24 aug., 1 ex., Anloërdiepje (ibidem).

Overijssel, N.O. Polder en O. Flevoland: 4 aug., 2 ex., overvliegend, Junne bij Ommen (Vogeljaar 5, p. 72); 7 aug., 4 ex., invallend aan linker IJsseloevers, Deventer (Vogelw. v. d. BERG); na nog even boven op de spoorbrug te zijn gaan zitten, → Z) 11. STOFFEL; 19 aug., 1 ex., Vollenhove (Vogeljaar 5, p. 72); van vóór 22 aug. (zie Vanellus 10, p. 209) tot na 20 sept., 1 juv. ex., bij Waterloopkundig Laboratorium „De Voorst“, N.O. Polder; dit zeer makke ex. had een dikke knobbel op een der tenen en werd op 17 sept. door Vogelw. KORIDON gefotografeerd (zie fig. 1); midden sept., 1 ex., in het N. van de N.O. Polder (niet hetzelfde ex. als hiervoor genoemd) en 1 ex., zandplaat het Spijk, O. Flevoland (Lev. Nat. 60, p. 312).

Zuidholland: 2 aug., 1 ex., overvliegend, Voorne (Vogeljaar 5, p. 72).

30 (174). PLATALEA LEUCORODIA -- LEPELAAR.

1956: 4 aug., 27 ex., ss. ZZW, duinen Oostvoorne (VLEUGEL).

1957: Broedgevallen, De Maag, Texel, geregeld ca 100 (en de laatste jaren enige in de Geul) (Lev. Nat. 60, p. 270); De Kaag, 1 (in knotwilg; het vernielde nest en de oude vogels 27 juni gezien; 2 weken te voren had de persoon, die mij het nest wees, de al grote jongen nog op het nest gezien) (R. SASSE VAN YSSELT).

1957: in mei en juni, iedere avond 3 tot 6 ex., A'dam-W (SLUITERS); in juli, ca 450 ex., O. Flevoland, Kamperhoek (Lev. Nat. 60, p. 312); 15 aug., 300 ex., aldaar (Vogelw. v. d. BERG); 22 en 23 okt., 1 juv. ex., Sloterplas, A'dam-W (M. BAKKER); 24 dec., 1 ex., op geringe hoogte overvliegend, Ens, N.O. Polder (B. VERHOEVEN).

33 (198). ANAS PLATYRHYNCHOS -- WILDE EEND.

1957: O. Flevoland, 21 okt., naar schatting 12000 ex., Veluwemeer-Z (NIJEN); 8 en 9 nov., ca 10000, tussen Lelystad en Ketelhaven (voorts ca 5000 *A. crecca*, ca 3000 *A. acuta*, ca 1000 *A. penelope* en ca 1000 *A. clypeata*) (F. J. KUIJPER, TITENS).

34 (200). ANAS CRECCA -- WINTERTALING.

1957: in nov., tenminste 30.000 ex., O. Flevoland (Lev. Nat. 60, p. 312) [zie ook onder no. 33, Wilde Eend].

35 (200bis). ANAS FORMOSA -- SIBERISCHE TALING.

1956: najaar, ♂ en ♀, op dezelfde dag in vliegvlugge toestand gevangen in kooi, Brandwijk 127 maart door mij gezien in volière van een landbouwer te Zijderveld (BRAAKMAI, [De opgaven betreffende de kooi op Duiveland (1922—1925), vermeld in Ned. Vog., p. 592, moeten vervallen (zie Limosa 30, p. 191—193) (t.K.).]

36 (201). ANAS QUERQUEDULA -- ZOMERTALING.

1956: 6 okt., minstens 3 ex., Zwartemeer (RESOORT).

1957: 23 nov., 1 ♂, Leedhuizen, Stiphout, N.Br., (VAN AERLE). [Voor nadere gegevens uit okt., nov. en dec., zie Limosa 30, p. 105 (t.K.).]

38 (199). ANAS STREPERA -- KRAKEEND.

1957: Broedgevallen, Friesland, W. en Z. IJsselmeerkust, resp. 1 en 6 (J. WESTHOF en Vanellus 10, p. 183).

1957: 16 febr., 2 ♂ en 1 ♀, Kil van Hurwenen (Bi, Wa); 22 febr., 5 ♂ en enkele ♀, kooi, Plaam (BROUWER, MÖRZER BRUIJNS, DUVE); 2 maart, 2 ex., Sloterplas, A'dam-W (WALTERS); 23 maart, 2 paar; 6 april, 2 ex.; 27 april, 1 paar en 4 mei, 1 paar en 1 ♂, Naardermeer (FISCHER, LAFIGES); 9 april, 1 ♂, Blauwkapel (volgens Baron VAN LYNDEN reeds enkele dagen aanwezig) (BRAAKMAI); 1 mei—1 sept., op 18 waarnemingsdagen geregeld (max. 16 à 20 ex., 13 juli), Gooi-Eemlandse kust (WOLFF); 2 juni, 1 ex., IJss-

selmeer, Harderwijk (TJITTES); 30 juli en 1 aug., resp. 3 en 1 ex., Zwartemeer (RESOORT); 1 aug., 1 ex., Veluwemeer-Z (TJITTES); 4 sept., 1 ♂, O. Flevoland bij Elburg; 27 sept., 13 okt. en 24 nov., resp. 5 ♂♂ en 1 ♀, 8 ♂♂ en 2 ♀♀ en minstens 30 ex., Ketelhaven-Kamperhoek (WOLFF); 27 okt., ca 12 ex., bij Ketelhaven (NUIJEN); 30 okt., 120 ex., Veluwemeer-Z (Vogelw. v. d. BERG); 15 nov., 1 ♂, Knardijk (BRAAKSMA); 28 nov., 2 ex., Sloterpas, A'dam-W (SLUITERS); 1 dec., 1 ex., Kil van Hurwenen (Wa).

40 (203). ANAS ACUTA — PIJLSTAART.

1957: Broedgevallen: Friesland, Overijssel, Gelderland en Zeeland, zie Limosa 30, p. 121—123 en 31, p. 66—69; 7 juli, ♀ met 6 grote jongen, W. van Huizerhaven (WOLFF).

1957: 6 juni, 4 ♂♂ en 1 ♀, Veluwemeer, Elburg (TJITTES). [Zie ook onder no. 33, Wilde Eend].

41 (204). ANAS CLYPEATA — SLOBEEND.

1957: O. Flevoland: grootste aantal bij elkaar (op 20 okt.) ca 11000, in de polder, langs de Knardijk (WOLFF).

42 (205). NETTA RUFINA — KROONEEND.

1956: 28 okt., 1 ex., visvijvers, Vaassen (Wiek en Sneb 4, p. 85); 15, 18 en 20 nov., 1 ex., aldaar (Vogeljaar 5, p. 20).

1957: Broedgevallen: Vinkeveense plassen, minstens 2 à 3 (o.a. 10 juli, 1 ♀ met ca. 8 juv. en 1 ♀ met ca. 6 juv. (NUIJEN, WOLFF).

1957: 23 jan., geringd Deens ex., gevonden op de Twijzelerheide (Limosa 31, p. 60); 9 febr., 1 ♂ en 2 ♀♀, IJsselmeer, Naarden (KRAAK en Limosa 31, p. 72); 4 maart, 2 ♂♂, Hoophuizen (Vogeljaar 5, p. 39); 10 april, paartje, Botshol (WOLFF); 20 april, 2 ♂♂, gemaal Lovink, O. Flevoland (N. v. d. BEEK) en 2 paar, Naardermeer (FISCHER, LADIGES); 25 april, 1 ♂, Oostburg (LEBRET); 1 t/m 14 juni, 1 ♂ bij Huizen (WOLFF); 9 juni, 6 ♂♂, Veluwemeer, Elburg (TJITTES); 14 juni, 2 ♂♂, bij Harderwijk (N. v. d. BEEK); 29 juni, naast ♀ met 8 juv. (zie: boven) nog 20 ad. ex., waarvan ca 6 ♀♀, Vinkeveense plas (WOLFF); 2e helft aug. en 1e week sept., geregeld (vanuit de trein), max. 15 ex. bij elkaar, Naardermeer (WOLFF); 10 sept., 1 ex., Veluwemeer, Elburg (idem); 9 okt., 1 ♂ en 2 ♀♀, Ketelmeer, tussen Roggebotsluis en Ketelhaven (MAALDRINK); 13 okt., 9 ex., O. Flevoland (Ki, Kl, Te); 5 dec., 7 ex., Veluwemeer-Z (Vogelw. v. d. BERG).

43 (209). AYTHYA MARILA — TOPPEREEND.

1957: 22 okt., ca. 10.000 ex., IJsselmeer, ZW van Harderwijk (TJITTES); 27 okt., 10.000en ex., langs Knardijk (WOLFF).

44 (208). AYTHYA FULIGULA — KUIFEEND.

1956: Broedgevallen: 16 juni, ♀ met ca 14 dagen oude pulli, Wieringermeer (Wiek en Sneb 4, p. 85).

1956: 20 juni, 22 ex., Esmeer, Veenhuizen (RESOORT).

1957: Broedgevallen: 23 juni, ouden met jongen, Huisvennen, Campina, N.Br. (STOFFEL); Esbeek, N.Br., Het Goor, 7 en Het Flaas, 4 paar (4 juli op Het Goor 7 ♀♀, met resp. 10, 10, 6, 7, 3, 5 en 6 jongen en op Het Flaas 3 ♀♀ met een klein aantal jongen) (WITTGEN).

1957: 23 juni, ca 50 ex. (geen ♀♀ gezien) bij Huizen en 28 juni, troep van ruim 200 *A. fuligula* en *A. ferina*, alleen ♂♂, aldaar (WOLFF).

45 (206). AYTHYA FERINA — TAFELEEND.

1957: Broedgevallen: Wasmeer, 3, 9, 11 (alleen 5 juv.; NUIJEN), 14 en 16 juli, 1 ♀ met 6 juv. (WOLFF); Esbeek, N.Br., Het Flaas, in het broedseizoen geregeld 1 paar (WITTGEN); Ossendrecht, Grote Meer, 6 à 7 broedparen (Bi, Ki, Kl, Sw, Te, Wa).

46 (207). AYTHYA NYROCA - WITOOGELND.

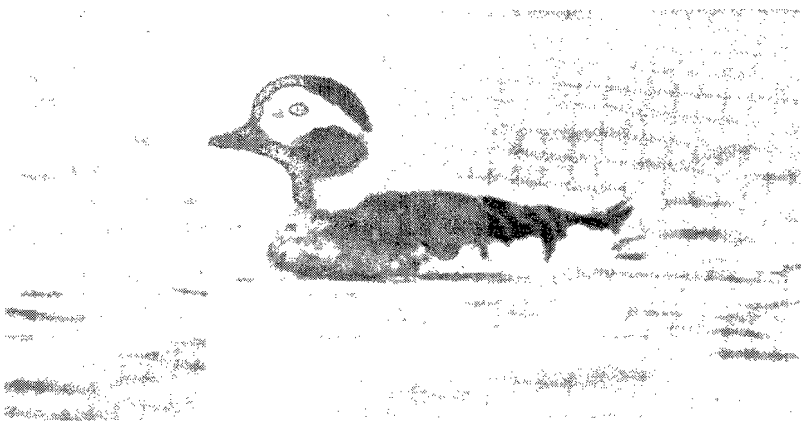
1957: 21 sept., 1 juv. ex., Lekkerkerk (A. BERKOUWER, med. LEBRET); 2 nov., 5 ex., Ketelmeer bij Ketelhaven (Vogelw. v. d. BERG); 3 en 4 dec., resp. 3 en 1 ex., Sloterplas, A'dam-W (M. BAKKER); 5 dec., 2 ex., Veluwe-meer-N (Vogelw. v. d. BERG).

47 (210). BUCEPHALA CLANGULA --- BRILDUKER.

2 juni, 2 ♂♂ en 1 ♀, bij Huizen; 14 en 19 juni en 14 en 21 juli, 1, mogelijk steeds zelfde, ex., aldaar (WOLFF); 8 juni, 1 paartje, Afsluitdijk (OUWENEEL, DRAAIJER); 13 juni, 1 ♂, Rijnuitwaarden, Renkum-Heelsum (Lev. Nat. 60, p. 156); 14 sept., 1 ♀, haven, Harderwijk (TJITTES); 29 nov., 4000 ex., Laaxum (A. TIMMERMAN, R.I.V.O.N.); 25 dec., minstens 2100 ex. (o.a. 1 × 1500 ex.), langs Knardijk (WOLFF).

48 (211). CLANGULA HYEMALIS - IJSEEND.

1956: 7 jan., 1 ex., bij Griend (Wiek en Sneb 4, p. 13); 28 jan., 1 ex., Brielse Meer (ibidem, p. 36); 10 en 13 nov., 1 ex., duinplas, Wassenaar

Telefoto Dr. W. G. SUETENS

Fig. 2. IJseend (*Clangula hyemalis*). ♀ ad. in overgangskleed, bij Zaamslag, 10 maart 1957

(Limosa 30, p. 75); 11 nov., 1 ex., Brielse Gat (Wiek en Sneb 4, p. 85); 11 nov. en 9 dec., 1 ex., IJmuiden (Vogeljaar 5, p. 20).

1957: 1 jan.—31 maart, 1 tot 5 ex., Brielse Meer (DRAAIJER, OUWENEEL, v. d. VELDEN); 27 jan., 2 ad. en 1 juv., Brielse Gat (Wa) en 1 ♂, Kornwerderzand (Vanellus 10, p. 64); 10 febr.—30 april, 1 ♂ ad., Zaamslag (HAAK) (zie fig. 2); 10 febr., 1 ♂ en 2 ♀♀, Zuid-Sloe (LEBRRET); 27 febr., 1 ♂, IJmuiden (Vogeljaar 5, p. 20); 23 maart, 1 ♂ (met stookolie), Eendrachtspolder, Texel (ibidem, p. 39); 24 maart, 1 ex., Harlingen (Vanellus 10, p. 132); 8 okt., 1 ex., bij Braakman (Vogeljaar 6, p. 38); 15 nov., 1 ex., Knardijk (BRAAKSMA); 3 dec., 1 ♀ of juv., Zijpe (BROUWER, VAN OORDT); 3 en 5 dec., resp. 1 en 2 ex., IJmuiden (Vogeljaar 6, p. 38); 9 dec., 1 ex., Knardijk (TJITTES); 15 dec., 1 ex., IJsselmeer en 7 ex., Waddenzee, Afsluitdijk (Vanellus 11, p. 320); 22 dec., 1 ex., Ketelmeer (WOLFF) en 2 ex., Brielse Gat (Vogeljaar 6, p. 38); 22 en 24 dec., resp. 2 en 1 ex., Kornwerderzand (Vanellus 11, p. 320); 22 en 25 dec., 2 ♀♀, Knardijk (WOLFF); 24 dec., 1 ex., Afsluitdijk (DRAAIJER, OUWENEEL); 28 en 30 dec., resp. 7 en 2 ex., Braakman; 29 dec., 3 ex., spuilsuizen, Afsluitdijk (Vanellus 11, p. 320) en 1 ex., Brielse Meer (Vogeljaar 6, p. 38); 30 dec., 5 ex., IJmuiden (WOLFF).

Binnenland: 28 okt., 2 nov., 1 juv. ex., op een vijver bij Hilversum (NUIJEN, WOLFF).

49 (214). MELANITTA FUSCA — GROTE ZEEËEND.

[1952: Binnenland: 2e helft dec., 1 dood ex., Rijnuitwaarden Renkum-Heelsum (Lev. Nat. 60, p. 156).]

1957: IJsselmeer gebied: 22 dec., 1 ♀ of juv., bij Kamperhoek (WOLFF).

51 (213). MELANITTA NIGRA — ZWARTE ZEEËEND.

1956: Binnenland: 19 en 22 febr., 1 ♂, A'dam-Rijnkanaal bij Pegus-centrale (LICHTENBELD) [Zie ook Limosa 30, p. 107 (t.K.)]; 10 dec., 1 volkomen fit ♂ ad., op de Linge, Asperen (volgens ENTROP reeds enkele dagen aanwezig) (BRAAKSMA).

1957: IJsselmeer gebied: 2 febr., 1 ♀, Eemmond (Limosa 31, p. 72); 19 mei, 1 ♂, Hoophuizen (Vogelkader, afd. NJN, Apeldoorn); 8 en 13 okt., 1 ♂, Lelystad (WOLFF).

52 (212). SOMATERIA MOLLISSIMA — EIDEREEND.

1956: Binnenland: 10 dec., volkomen fit ♀ ad., Wiel bij Rumpt, G. (volgens ENTROP reeds enkele dagen aanwezig) (BRAAKSMA).

1957: Broedgevallen: Schiermonnikoog, 30 paar (Jaarversl. 57/58 Ver. Besch. Vogels, p. 6); Vlieland, naar globale schatting 3000 (Limosa 31, p. 155) (volgens Lev. Nat. 60, p. 270 echter meer dan 6000 nesten).

1957: IJsselmeer gebied: 6 okt., 1 ex. in ♀-kleed, tussen Ketelhaven en Kamperhoek (MAALDRINK); 20 okt., 1 ♀ of juv., Lelystad (NUIJEN, WOLFF) en 22 en 25 dec., resp. 4 en 5 ex. in ♀-kleed, aldaar (WOLFF); 29 dec., idem (TJITTES); 23 okt., 1 ♂, Harderwijk (TJITTES); 20 nov., 3 ex., Uitdam (Vogeljaar 6, p. 38); 13 dec., 8 à 12 ex., Diemerdam (BROUWER, VAN OORDT).

Zeeland: 23 juni, 2 ex., Zoutelande (LEBRET); 20 nov., 1 ex., Schelphoek, Schouwen (Vogeljaar 6, p. 38); 17 dec., 11 ex., Braakmandijk (LEBRET); 22 dec., 9 ex., Oosterschelde, Burghsluis (Vogeljaar 6, p. 38); 26 dec., 1 ex., Oosterschelde, Flauwersinlaag (ibidem).

54 (217). MERGUS MERGANSER — GROTE ZAAGBEK.

1956: 14 juni, 1 ♂, Nieuwkoopse plassen (Vogeljaar 5, p. 20); 27 juli, 1 ♂, op de Maas, Maastricht (P. v. d. WIELEN, med. t.K.).

1957: tot 31 aug., 1 ♀ overzomerend, Zaamslag (HAAK); 11 juni, 1 ♂, Veluwemeer, gemaal Lovink (TJITTES); 12 juni, idem (WOLFF); 23 en 24 dec., totaal 3500 à 4000 ex., Veluwemeer-Z (BROUWER, VAN OORDT).

55 (218). MERGUS SERRATOR — MIDDELSTE ZAAGBEK.

9 en 10 juni, 3 ♀♀, Schouwen (Vogeljaar 5, p. 56); 21 juli, 4 ex., aldaar (ibidem); 30 juli, 1 ex. in ♀-kleed, Kornwerderzand (Vanellus 10, p. 183); 1 aug., 1 ♂ in rui, Zwartemeer (RESOORT); 15 aug., 1 ex., Texel (Vogeljaar 5, p. 74); 20—22 aug., 1 ex., Vlieland (ibidem 6, p. 38).

Binnenland: 31 dec., 1 ♀, Bossche Broek, N.Br. (BRAAKSMA).

56 (219). MERGUS ALBELLUS — NONNETJE.

[1955: 5 juni, 1 ♂, IJsselmeer, Hoophuizen (Vogelkader afd. NJN, Apeldoorn).]

1957: 6 en 7 juli, 1 ♀, Eempolderkust (WOLFF).

57 (196). TADORNA TADORNA — BERGEEND.

1956: 22 april en 31 aug., 1 ex., A'dam-W (SLUITERS).

Binnenland: 8 en 9 sept., waargenomen Rijnuitwaarden, Renkum-Heelsum (Lev. Nat. 60, p. 156).

1957: Broedgevallen: N.O. Polder, 1 (Limosa 31, p. 145); O. Flevoland, minstens 3 (Limosa 31, p. 40); Wasmee, minstens 3 à 4, o.a. 20 juni, 2 paar met resp. 2 en 45 juv.; deze laatste van verschillende leeftijd, zeker van 3 verschillende legfels (WOLFF) en 11 juli, 2 paar met resp. ca 6 en 44 juv. (NUIJEN);

Groot-Eemlandse kust, zeker wel 3, o.a. 30 juni 3 paar met resp. 14, 4 en 12 juv., tussen Eemmond en Huizen; 7 juli, 2 paar met 4, resp. 1 juv. en 8 met 1 juv., Eempolderkust (WOLFF); ook gegevens van NUIJEN); Oost-Z. Vlaanderen, naar schatting 50-19 juli, minstens 160 jongen, Groot Eiland bij Hulst) (HAAK).

1957: 22 maart, 2 paar, Slotermeer, 14 juni, 1 paar, Sloterdijk en 28 nov., 1 ex., Sloterplas, A'dam-W. (SLUITERS); 6 okt., ca. 160 ex., Knardijk; 20 okt., ruim 200 ex., aldaar en ca. 40 ex., tussen Lelystad en Kamperhoek (NUIJEN). Binnenland: 4, 25 en 31 aug., resp. 2 ad., 1 juv. en 1 ex., vloeivelden, Hijkersmilde (RESOORT).

59 (188). ANSER ANSER — GRAUWE GANS.

1957: 25 febr., 1000 en 10 ex., Moerdijk (Ki, Oo, Te); 27 mei, 2 ex., Zwartemeer (Vogel, KORIDON); 31 mei, een kleine 40 ex., op en bij de Ventjagersplaat (BROUWER, VAN OORDT); 11 aug. (volgens TITTES reeds vanaf 2 aug.), 5 ex., Ketelhaven, O. Flevoland (NUIJEN, WOLFF); 8 nov., totaal ruim 1400 ex., O. Flevoland, tussen Lelystad en Ketelhaven (9 nov. verdwenen) (KUIPER, TITTES); 3 dec., een paar 100 ex., langs Hollands Diep, Moerdijk (BROUWER, VAN OORDT); 18 dec., idem (VAN OORDT); 15 dec., 5 ex., „Malta“, bij Willemstad en 70 ex., Moerdijk (Ki, Kl, Te).

60 (189). ANSER ALBIFRONS — KOLGANS.

1957: 9 febr., Kloosterzande, Hengstdijk, 12 à 1500 ex.; Grote Eiland, Z.VL, 170 ex.; Braakman, 1000 ex. (Bi, Br, Bz, Ki, Kl, Sw, Te, Wa).

60 (189a). ANSER ALBIFRONS FLAVIROSTRIS — GROENLANDSE KOLGANS.

1957: 15 dec., 1 ex., met zekerheid herkend onder 400 *A. albifrons* (meer geel aan de snavel dan de andere; zwaar getekende zwarte buik; bijna één zwart veld; donkerder bovenzijden, „Malta“, Willemstad (Ki, Kl, Te).

62 (191). ANSER FABALIS — RIETGANS.

1957: 9 febr., 10 ex., Kloosterzande, Hengstdijk en 800 ex., Braakman; 10 febr., 500 ex., Wilhelminapolder en 600 en 6 ex., De Poel, Z.Bev. (Bi, Br, Ki, Kl, Sw, Te, Wa); 9 nov., 1000 ex., Numansdorp (OUWENEEL, v. d. VELDEN); 22 dec., totaal 2000 ex., Wilhelminapolder (Bz, Ki, Kl, Sw, Te, v. ECK).

62 (191b). ANSER FABALIS BRACHYRHYNCHUS — KLEINE RIETGANS.

1957: 10 jan., ca. 100 ex., Ypekolsga en ca. 250, Blauwhuis (Vanellus 10, p. 74) en 23 ex., bij poeliers, Leeuwarden (ibidem); 27 jan., 250—300 en nog 10 à 20 ex., Ypekolsga (ibidem); 10 en 27 jan., resp. 200—300 ex. en 250 ex., Woudsend (Lev. Nat. 61, p. 204); 19 jan., 250 à 300 ex., overvliegend aldaar (Vanellus 10, p. 74); ca. 10 jan., 6 ex., gevangen tussen Vlijmen en Bokhoven (voor de vanger was dit de 2e maal na de oorlog) (BRAAKSMA); 5 nov., 1 ex., tussen *A. anser*, Numansdorp (Th. MULDER, PHILIPPONA); 15 dec., 4 à 500 ex., Deddum bij Bolsward en 400 ex., Workum (Lev. Nat. 61, p. 204); 23 dec., 1 ex., tussen *A. albifrons*, Nijebeets, Fr. (Th. MULDER, PHILIPPONA) en 1 ex., Afsluitdijk (DRAAIER, OUWENEEL); 25 dec., 4 ex., kwelder, Dokkumer nieuwezijlen (Lev. Nat. 61, p. 204).

64 (195). BRANTA BERNICLA — ROTGANS.

1957: 26 okt., ca. 105 ex., Posthuiswad, Vlieland (Limosa 31, p. 104); 24 nov., 270 ex., Kattendijke (Ki, Kl, Sw, Te).

65 (194). BRANTA LEUCOPSIS — BRANDGANS.

1956: ca. 15 jan., 5000 ex., de Bant, Oostdongeradeel (Lev. Nat., 60, p. 290); 17 maart, ca. 1500 ex., wad, Dokkumer nieuwezijlen (RESOORT, TILMA);

25 jan., 2 ex. → NW, Leur, N.Br. (ROOTH, BRAAKSMA); 11 maart, enkele 100en ex. tussen *A. albifrons*, de Poel, bij Goes (MIDDELMAN).
 1957: 1 jan., ca 800 ex., Lemmer (Vanellus 10, p. 100); ca 15 jan., ca 4000 ex., de Bant, Oostdongeradeel (Lev. Nat. 60, p. 290); 9 febr., ca 600 ex., 3 km Z van Beetsterzwaag (v. ECK); 11 febr., 2000 à 2500 ex., Dokkumernieuwezijlen (Vanellus 10, p. 100); 22 febr., ca 1000 ex., Z. van Terwispel (BROUWER, MÖRZER BRUIJS, DUVE); 10 febr., 10 ex., Wilhelminapolder, Z.Be.v., (Bi, Br, Ki, Kl Sw, Te, Wa); 11 dec., totaal 12 à 13000 ex., de Bant en Anjumerkolken, Oostdongeradeel (TIMMERMAN, R.I.V.O.N.); 22 dec., 16 ex., de Poel, Z.Be.v. (Bz, Ki, Kl, Sw, Te).

68 (187). CYGNUS OLOR — KNOBBELZWAAN.

1957: Broedgevallen: Zwartemeer, 15 (1954: 10; 1955: 12; 1956: ca 20) (Limosa 30, p. 183—191); Naardermeer, 2 (med. FISCHER en LADIGES).
 1957: 13 jan., 4 ex., tussen Huizen en Eemmond; 24 febr., 1 ex. Naarden; 30 maart, 5 ex., Eempolderkust (WOLFF); max. (27 sept.), 74 ex., O. Flevoland, randmeer Ketelhaven-Hardersluis (WOLFF); 16 nov., 15 ex., kust Tacozijl (PHILIPPONA).

69 (185). CYGNUS CYGNUS — WILDE ZWAAN.

1956: 20 febr., 2 ex., waarvan 1 ex. tot 28 febr., A'dam-Rijnkanaal bij Peguscentrale (LICHTENBELD). [Zie ook Limosa 30, p. 100 (t.K.).]
 1957: 19 jan., 17 ex. Zaaamslag (HAAK); 21 jan., 6 ex., Zwartemeer (Vogelw. KORIDON); 19 febr., 2 ad. ex., Braakmanpolder (LEBRET); 22 febr., 12 + 6 ex., Hoek bij Kornwerd (BROUWER, MÖRZER BRUIJS, DUVE); 16 okt., 1 × 5 ex., N → Z, O.kant Lauwerszee en 1 × 7 en 1 × 15 ex., O → W, Dokkumernieuwezijlen (v. ECK); 1 dec., 2 ex., Veluwemeer-Z (VAN OORDT) en 3 ex., Brielse Maas (Ki, Kl, Te); 2 dec., 7 ex. Ketelmeer (Vogelw. v. d. BERG); 31 dec., 2 ex., heideplas, Hoge Veluwe (WIGMAN).

70 (186). CYGNUS BEWICKII — KLEINE ZWAAN.

1956: Zeeland: 11 maart, 3 ex., W. Schengen, Z. Bev.; 31 maart, 4 ex., ibidem en 3 ex., O. Schengen (MIDDELMAN).
 1957 Late data: 18 mei, 1 ad. ex. en 6, 9 en 11 juni, 2 ad. ex., Veluwemeer, Elburg (TJITTES).
 Vroege data: 25 sept., ca 60 ex., boven de N.O. Polder (Vanellus 10, p. 227); 27 sept., 2 ad. ex., Ketelhaven, O. Flevoland (WOLFF).
 O. Flevoland: 20 en 27 okt. en 3 en 24 nov., resp. 2360, 1820, 1570 en 1330 ex., Ketelmeer-Hardersluis, daarna sterke teruggang (21 en 25 dec., resp. 251 en 163 ex.) (WOLFF); echter 29 nov., Ketelhaven-Harderwijk, 4200 ex. (Vogelw. v. d. BERG).
 Lemmer-Afsluitdijk, 29 nov., notaal 968 (TIMMERMAN, R.I.V.O.N.).
 St. Michelsgestel, N.Br., 27—30 dec., 4 ad. en 4 juv. ex. op ondergelopen weiland (KNIPPENBERG).

74 (154). AQUILA CLANGA — BASTAARDAREND.

1957: 2 febr., 1 ex., Vianen (Wa).
 [Dit is in ieder geval minstens het 16e geval (zie Limosa 27, p. 146) (t.K.).]

76 (157). BUTEO BUTEO — BUIZERD.

[1955: Broedgevallen: Veenhuizen en Gasselte, volgens inlichtingen op beide plaatsen 2 (RESOORT)]
 1956: Broedgevallen: Nunspeet, 1 (Wiek en Sneb 4, p. 85); Esbeek, N.Br., „De Utrecht”, 1 (WITTGEN).
 1957: Broedgevallen: Delden, Twickel, 1, wellicht 2 paar (v. ECK); Ommen, Eerde, 2 (STOFFEL); Almen, 1 (STOFFEL); Speulderbos, 2 (v. d. BEEK); Z.-Limburg, 3 (HENS).
 1957: 9 juni, 1 ex., Eempolder (WOLFF).

79 (164). ACCIPITER NISUS - SPERWER.

1957: Broedgevallen: Spouderbos, 1; Ermelo, 1 (v. d. BEEK); Hout Rading, 1; Loosdrechtse bos, Sanatorium Zonnestraal, 2; Bergen, N.H., 2 (D. VEENMAN); Gilderbaan, onder Tilburg, 1 (WITTGEN).

80 (163). ACCIPITER GENTILIS - HAVIK.

[1955: Broedgevallen: Drieveer, 1 en Laaghalerveen, 1 (RESOORT).]
 1956: Broedgevallen: Muntzinge, 1 (RESOORT); bij Nunspeet, 4 (Wiek en Sneb 4, p. 85); Vijlen Elzeterbos, L., 1 (NH. Mbl. Limb. 47, p. 5).
 1957: Broedgevallen: Ommen, Eerde, 1 (STOFFEL); Delden, Twickel, 1 paar (v. ECK); Winterswijk, Korenburgerveen, 1 en Woold, 1 (STOFFEL); Almen, 1 (STOFFEL); Spouderbos, 3 (v. d. BEEK); Leuvenumse bos, 2 (2 andere paren kwamen niet tot broeden) (v. d. BEEK); Esbeek, N.Br., 1 (WITTGEN).
 1957: 1 jan., 1 ex., vliegend over Brielse Gat (Bi. Ki. Kl. Te); 4 aug., enige ex. (uitgevlogen nest?). Wijster, Dr., Vossenbergh (RESOORT).

81 (165). MILVUS MILVUS - RODE WOUW.

1957: 10 febr., 1 ex., Slot „Nijenbeek”, Voorst (P. v. d. WIELEN, med. t.K.); 27 maart, 2 ex. → NO. Wittem, L. (Fr. H. TIEMESSEN, med. HENS); 18 mei, 1 ex., Lutterzand (Ov.) (SWART); 9 juli, 1 ex., laag overvliegend, A'dam-O. (Sw); 17 sept., 1 ex. (sloeg een konijn), Braakman (LEBRET); 21 sept., 1 ex., Hoge Veluwe (WIGMAN); 25 nov., 1 ex., Bochoitz, L. (NH. Mbl. Limb. 47, p. 4); 24 dec., 1 ex., Nunspeet (Vogeljaar 6, p. 39).

82 (166). MILVUS MIGRANS - ZWARTE WOUW.

1957: 26 mei, 1 ex., bij Venlo (v. d. HOMBERGH, GEERAEDTS); 21 juli, 1 ex., vloeivelden, Hijkersmilde (RESOORT).
 [Thans zijn 29 gevallen bekend (zie Limosa 30, p. 97) (t.K.).]

83 (167). HALIAETUS ALBICILLA - ZEEAREND.

1957: Winter 56/57 geregeld op de heidevelden van Soeren, Uddel enz., azend op ingewanden van geschoten grofwild (Opperhoutvester van Het Loo, med. WIGMAN); 18 febr., 1 ex., Hoge Veluwe (WIGMAN); 24 maart, 1 ex., Ede (Vogeljaar 5, p. 39); 3 nov., 1 ex., Ommen (Vogeljaar 5, p. 89); 14 nov., 1 juv. ex., Makkumerwaard (J. WESTHOF); mogelijk hetzelfde ex. in nov. ook waargenomen onder Gorredijk en 1 dec. te Drachten (Vanellus 11, p. 370); 28 nov., ziek juv. ex., Leeuwen-Maasnie, L. (coll. NH. Mus. Maastricht, NH. Mbl. Limb. 46, p. 132 en v. d. HOMBERGH); 29 nov., 1 ex., O. Flevoland, Kamperhoek (Vogelw. v. d. BERG); 3 dec., 1 ad. ex., Zwarte meer (Vogelw. KORIDON).

84 (168). PERNIS APIVORUS - WESPENDIEF.

1956: 26 mei, 1 ex. → NW. Laren, NH. (Vogeljaar 5, p. 20); 4 juni, 1 ex. → ZZW. Amsterdam (ibidem).
 1957: Broedgevallen: Winterswijk, Woold, 1 (STOFFEL); W-Veluwe, 1 (Vogeljaar 5, p. 74); Z. Limburg, 1 (HENS).
 1957: 4 juli, verse vleugelruiver, Delden, Twickel (v. ECK); in het broedseizoen merkbare toename op de N. Veluwe; op de Kon. Houtvesterijen meerdere ex. en op militaire terreinen, Harskamp, 1 (Opperhoutvester van Het Loo, med. WIGMAN); 16 juli, 1 ex., Woestehoeve (Limosa 31, p. 81); 20 juli, 1 ex., Beekbergen, Spelderholt (ibidem); 16 aug., 1 ex., Schaarsbergen, Kemperberg (WIGMAN); 15 sept., 1 ex., wespennest uithalend, bij Maastricht (NH. Mbl. Limb. 46, p. 131); 13 okt., 1 ex., De Beer (OUWENEEL, v. d. VLIEDEN).

86 (162). CIRCUS CYANEUS - BLAUWE KIEKENDIEF.

1957: Broedgevallen: Ameland, 4 (STOFFEL); Terschelling, 1 (D. VEENMAN).

87 (161). CIRCUS MACROURUS — STEPPENKIEKENDIEF.

[1947: 1 ex., 10 febr., gevonden te Wassenaar (coll. Rijksmuseum; ontvangen van H. E. PEETERS).]

[Dit is de 9e vondst; zie Limosa 27, p. 146 (t.K.).]

88 (160). CIRCUS PYGARGUS — GRAUWE KIEKENDIEF.

1956: Broedgevallen: Esbeek, N.Br., Beerse- of Gagelbroek, 1 (WITTGEN); Reusel, N.Br., minstens 2 (WITTGEN).

1957: Broedgevallen: Ameland, verschillende paren (STOFFEL); Terschelling, 1 (D. VEENMAN); Roswinkel, Dr., 1 en Valthermond, Dr., 1, beide in rogge-veld; 4 jongen uit deze 2 uitgemaakte nesten bevonden zich op 7 nov. in het Dierenpark te Emmen (H. J. A. DE REUVER); Reusel, N.Br., 3, in de Gagelmoerassen (med. WITTGEN).

90 (170). PANDION HALIAETUS — VISAREND.

1956: 11 okt., 1 ex., De Beer (Wiek en Sneb 4, p. 85).

1957: 26 maart, 1 ex., Strabrechtse en Lieropse heide (BRAAKSMA; 4 april, 1 ex., Terziet, L. (NH. Mbl. Limb. 46, p. 28); 23 april, 1 ex., Veenendaal (Vogeljaar 5, p. 56); 26 april, 1 ex., Hoophuizen (ibidem); 4 mei, 1 ex., Hoge Veluwe (WIGMAN); 15 mei, 1 ex., Vaassen (Vogeljaar 5, p. 56); gedurende juli, 2 ex., O. Flevoland (ibidem); 8 sept., 1 ex., (ibidem) (NUIJEN); 10 sept., idem (WOLFF); 22 sept., 1 ex., Voorne (NUIJEN); 19 dec., 1 ex., Vianen (was al 1 week eerder waargenomen en bleef tot ca 16 jan. 1958) (Wa); 29 dec., 1 ex., Eindhoven (valkenier G. A. v. NIE, med. WIGMAN).

[Na de gegevens, vermeld in Ned. Vogels (p. 490) werden slechts de volgende nov. en dec.-data vermeld: begin nov. 1939, 2 ex., Hoge Veluwe (Limosa 13, p. 109); 19 nov. 1941, 2 ex., Ermelo (Ardea 31, p. 123); ca 20 dec. 1943, 1 ex. tussen Elspeet en Gortel (Ardea 33, p. 208) en 27 dec. 1952, 1 ex., Eem polder (Limosa 25, p. 160) (t.K.).]

91 (148). FALCO PEREGRINUS — SLECHTVALK.

1957: 20 juni, 1 ex. laagvliegend over de heide, Kampina, N.Br., (DE KRUYF).

94 (149). FALCO SUBBUTEO — BOOMVALK.

[1954: Broedgevallen: Laaghalerveen en Dwingelo (RESOORT).]

1956: vermoedelijk broedvogel in Asserbos (ook in 1955) (RESOORT).

1957: Broedgevallen: Vollenhove, 1 (KOLVOORT, RESOORT); 27 mei, 28 juni en 1 juli, steeds 1 ex. bij Delden (v. ECK); Ermelo, 1 (v. d. BEEK); A'dam-O (nieuwe begraafplaats), reeds minstens 10 jaar (DE KRUYF, SWART); Campina, N.Br., 4 paar (STOFFEL); Hilvarenbeekse hei, zeer w.s. 1 (WITTGEN).

97 (329). LYRURUS TETRIS — KORHOEN.

1957: Veluwe: Ermelo, Paalbergheide, gedurende balstijd max. 4 ♂♂ en op Groevebeekse heide steeds 1 ♂ (v. d. BEEK); Gooi: heide tussen Bussum en Hilversum, nog ca 50 ex. (ca 32 ♂♂) (employé Gooise Natuurreservaat, med. NUIJEN); N. Brabant: nog minstens op 32 tot 37 terreinen geregeld voorkomend; laatste decennium aantal broedgevallen wellicht schommelend tussen 250 en 350 (zie verder Limosa 30, p. 194—197).

101 (334). COTURNIX COTURNIX — KWARTEL.

1956: 6 en 24 mei, roepend ex., overtrekkend, Groenekan, U. (Wiek en Sneb 4, p. 85).

1957: Broedgevallen: 18 juni, 2 roepende ex., Rouveen (Vogeljaar 5, p. 74); N. Brabant: na de oorlog w.s. gemiddeld per jaar meestal meer dan 100, in 1947 mogelijk wel 2 à 300 (zie verder Limosa 30, p. 197—200); in de zomer

geregeld gehoord en gezien te Bochoholtz, L. (NH. Mbl. Limb. 47, p. 4).
1957: 30 aug., 2 ex., Sevenum, L. (COLDWEY).

103 (321). GRUS GRUS — KRAANVOGEL.

1956: begin sept., 14 ex., overtrekkend, Nunspeet (Wiek en Sneb 4, p. 85).
31 dec., 4 ex., invallend, Esbeek, N.Br. (WITTGEN).
1957: 13 maart, 5 ex., vrij laag overtrekkend, IJsselmeer bij Eemmond (TOLMAN); 13 juni, 2 ex., Hoge Veluwe, Delense Veld (WIGMAN); 1 sept., Tilburg, Helleputten, naar baltsgeleden, 3 à 4 paar (WITTGEN); 24 sept., 2 ex., Nunspeet (OUWENEEL); 4 nov., ca 40 ex., boven Loenen, Vel. (WIGMAN); 20 dec., 2 ex. → N. Obbicht, L. (NH. Mbl. Limb. 47, p. 2).

104 (326). RALLUS AQUATICUS — WATERRAL.

1957: Broedgevallen: Texel, De Geul, 1 (P. W. WARNDERS); Ameland, 1 (STOFFEL); Zwartemeer, rayon-W, zeer algemeen (8 nesten gevonden) (Vogelw. KORIDON); Loosdrecht, 1 en Kortenhoeft, 1 (D. VEENMAN); Tilburg, Helleputten, naar baltsgeleden, 3 à 4 paar (WITTGEN); 2 mei, 1 ex. gezien en 2 ex., roepend, koor, Haarsteeg, N.Br. (KNIPPENBERG). [In Brabantia 1, 1952, p. 265, worden minstens 35 paren voor N. Brabant vermeld (t.K.).]

1957: 15 juli, 5 sept., totaal 18 en 13 okt., 1 ex., gevangen in het Zwartemeer, rayon-W (Vogelw. KORIDON); 27 aug., 1 ex., Vlieland; 28 aug., 2 en 1 ex., aldaar (Vogeljaar 5, p. 74); 14 okt., 1 ex., gehoord, IJsselmeerkust, ZW van Harderwijk (TJITTES); 1 dec., 1 ex., ibidem (TJITTES).

105 (323). PORZANA PORZANA — PORSELEINHOEN.

1956: Broedgevallen: Makkumerwaard, 2 (WESTHOF).
1957: Broedgevallen: Makkumerwaard, weer aanwezig; Bantega, op 4 plaatsen gehoord (Vanellus 10, p. 184); Zwartemeer, rayon-W, in juni op 13 plaatsen gehoord (3 nesten gevonden) (Vogelw. KORIDON).
1957: 20 april, 1 ex., Naardermeer (FISCHER, LADIGES); 29 mei, 1 ex., dood gevonden, Horst bij Harderwijk (v. d. BEEK); 10 juni, 1 ex., Leemkuilen, Stiphout, N.Br. (v. AERLE); 17 juli-19 aug., 20 ex. gevangen (bovendien 1 ad. ex. op nest), Zwartemeer, rayon-W (Vogelw. KORIDON); 29 aug., 1 ex., Eemmond (NUIJEN); 8 sept., zeer veel te horen en 1 ex. gezien, gorzen van de Rode Vaart, Moerdijk (LEBRET).

106 (324). PORZANA PARVA — KLEIN WATERHOEN.

1957: 19 aug., 1 juv. ex. gevangen, Zwartemeer, rayon-W (Vogelw. KORIDON).

107 (325). PORZANA PUSILLA — KLEINST WATERHOEN.

1957: Broedgevallen: 1 uitgevreten 4-legsel, Zwartemeer, rayon-O, dat volgens de Heer HETTERBEKERS met bijna absolute zekerheid van deze soort afkomstig is (Vogelw. WILDEBOER).
1957: 6 april, 1 ex., Stiphout, Leemkuilen (in de vlucht was, op ca 8 m. duidelijk een witte vleugelboog zichtbaar; hovendelen lichtbruin, met wit vermengd; flank opvallend wit-zwart gestreept) (v. AERLE); 5 en 23 aug., resp. 1 (nog niet geheel vluchtig) en 2 ex., gevangen, Zwartemeer, rayon-W (Vogelw. KORIDON).

108 (322). CREX CREX — KWARTELKONING.

1957: Broedgevallen: reservaat Venebuurt, Terwispeel, 1 (op 8 plaatsen gehoord) (Vanellus 10, p. 184); 3 en 20 juni, 1 roepend ex., Staphorst (Vogeljaar 5, p. 56 en p. 74); Bochoholtz, L., in de zomer geregeld gehoord en gezien (NH Mbl. Limb. 47, p. 4).
1957: 9 mei, 1 ad. ex., met iets beschadigde vleugel, gevangen aan Meerdijk O. Flevoland, ter hoogte van Nunspeet (Vogelw. WILDEBOER); 10 mei, 2 ex.,

polder Oosterwolde, G. (Vogelw. v. d. BERG); 21 mei, 1 ex., War-
tena (Vanellus 10, p. 161); 26 mei, Rolbrug, stroomgebied van de Boorn
(ibidem); 30 mei, 1 ex., gehoord aan de Lek tussen Eck en Wiel en
Rhenen (NUIJEN); 31 juli, 2 ex., te voorschijngekomen bij havermaaien, de
Hoge Kley, Amersfoort (L. F. DE BEAUFORT).

[De meeste van deze waarnemingen betreffen ongetwijfeld eveneens broedvogels
(t.K.).]

114 (246). HAEMATOPUS OSTRALEGUS — SCHOLEKSTER.

[1955: Binnenland: 8 april, 1 ex., boven de Waal, Tiel (RESOORT).]

1956: Broedgevallen binnenland: 27 april, een paar bij de Grift, Wag-
eningen, in de buurt van een kuiltje op omgeploegd bouwland (bijna zeker
van dit paar) (HELLEBREKERS).

1956: Binnenland: 20 juli, 7 ex., Rijnuitwaerden Renkum-Heelsom
(Lev. Nat. 60, p. 157); 8 aug., 4 ex., Hollandse graven, Latrop (RESOORT).

1957: Broedgevallen binnenland: 20 april, een paar tussen Terborg en
Zeddam, dat daar kennelijk wilde broeden (Limosa 31, p. 77).

1957: Binnenland: 24 maart, 2 en 3 ex., Wiene, Ambt-Delden (SCHWEIG-
MAN) en 1 ex., Engelen, N.Br. (KNIPPENBERG); 4 juli, 1 ad. en 1 juv., St.
Michielsgestel (idem).

[Voor uitbreiding in N. Brabant, zie Brabantia 1, 1952, p. 162 (t.K.).]

117 (253). PLUVIALIS SQUATAROLA — ZILVERPLEVIER.

1956: Binnenland: 29 sept., 1 of 2 ex., vloeivelden, Hijkersmilde (RE-
SOORT).

1957: Binnenland: 21 sept., 2 ex., ibidem (RESOORT); 30 nov., 1 ex., Slot-
meer, A'dam-W (M. BAKKER).

[Voor andere waarnemingen, ver in het binnenland, zie Ned. Vogels, p. 776
en Limosa 26, p. 112 (t.K.).]

120 (247). CHARADRIUS MORINELLUS — MORINELPLEVIER.

[1955: 2 okt., 1 ex., vloeivelden, Hijkersmilde (RESOORT).]

1956: 17 en 30 sept., resp. 6 en 5 ex., De Beer (Wiek en Sneb 4, p. 85).

1957: 25 aug., 2 juv. ex., De Beer (Ki, Kl, Sw, Te); 28 aug. en 1 sept.,
resp. 3 en 2 ex., aldaar (Vogeljaar 5, p. 74); 5 okt., 3 ex., aldaar (ibidem 6
p. 39).

121 (248). CHARADRIUS HIATICULA — BONTBEKPLEVIER.

1957: Broedgevallen: Slufter, Texel, 7 à 8 paar (meer dan in 1956, toen geen
getal werd vastgesteld) (WALTERS); N.O. Polder, nog steeds in gering aantal
(Limosa 31, p. 146).

122 (249). CHARADRIUS DUBIUS — KLEINE PLEVIER.

1956: 7 juni, 2 paartjes, zich gedragend als broedvogels, strekdam voor Lely-
stad (SLUITERS).

1957: Broedgevallen: Oudeschouw, Fr., 1 (Vanellus 10, p. 210); N.O.
Polder, zie Limosa 31, p. 146; O. Flevoland, zie Limosa 31, p. 41;
Utrecht, opgespoten terrein, Kanalen-eiland, 2 (LICHTENBELD); A'dam-W,
tussen Haarlemmer- en Sloterweg, minstens 30 paar; A'dammerpolder, min-
stens 10 paar (WALTERS); O. Zeeuws-Vlaanderen (exclusief Braak-
manpolder), minstens 8 (HAAK).

123 (250). CHARADRIUS ALEXANDRINUS — STRANDPLEVIER.

1957: Broedgevallen: Slufter, Texel, weer ca 40 paar, evenals in 1956 (WAL-
TERS); A'dam W, tussen Haarlemmer- en Sloterweg, minstens 9 paar (idem);
N.O. Polder, zie Limosa 31, p. 147; O. Flevoland, zie Limosa 31, p. 41.
Binnenland: 19 mei en 4 aug., 1 ex., vloeivelden, Hijkersmilde (RE-
SOORT).

124 (256). ARENARIA INTERPRES --- STEENLOPER.

1956: IJsselmeergebied: 27 mei, 1 ex., overvliegend, A'dam-W (SLUITERS). Binnenland: 29 sept., 1 ex., vloeivelden, Hijkersmilde (RESOORT).
 1957: IJsselmeergebied: 5 mei, 2 ex., tussen Naarden en Muiderberg; 1 ex., Huizen en 2 ex., tussen Huizen en Eemmond; 3 aug., 1 ex., Eempolderkust (WOLFF); 11 aug., 1 ex., Lelystad (NUIJEN); 4 sept., 1 ex., tussen Ketelhaven en Lelystad (WOLFF); 5 sept., 10 ex., tussen Kamperhoek en Lelystad (NUIJEN). Binnenland: 19 mei, 1 ex., vloeivelden, Hijkersmilde (RESOORT) en 1 ex., Alkmaardermeer (SLUITERS).

[De Ned. Vogels (p. 786-787) vermeldt geen waarnemingen uit het binnenland; Avifauna Limb. (p. 140) slechts 2 positieve (aan de Maas, Swalmenn); voorts is er nog een waarneming bij het Wasmeer (zie Ardea 43, p. 256) (t.K.).]

126 (282). GALLINAGO MEDIA --- POELSNIJ.

1956: 2 aug., 1 ex., W. Terschelling (MÖRZER BRUIJNS).

1957: 28 mei, 1 ex., Zwaanslag (HAAK); 31 aug., 1 ex., Vianen (Wa); 6 okt., 1 ex., Botlek (Bl. Kl. Te. Wa); 26 okt., 1 ex., A'dam-W (SLUITERS).

127 (284). LYMNOCRYPTES MINIMUS --- BOKJE.

1957: 7 dec., 2 ex., geschoten te Susterseel, Drostambt Tuddern (HENS). [Voor andere winter waarnemingen, zie o.a. Limosa 24, p. 111; 26, p. 114 en 27, p. 157 (t.K.).]

128 (285). SCOLOPAX RUSTICOLA --- HOUTSNIP.

1957: Broedgevallen: omgeving Ermelo, minstens 3 (Vogeljaar 5, p. 741; Esbeek, N.Br., landgoed „De Utrecht“, minstens 1 (ook in 1955 en 1956) (WITTGEN).

1957: 21 febr., 2 x 1 ex., Dieemen, NHL, Betlem (ARENTSEN).

131 (280). NUMENIUS PHAEOPUS --- REGENWULF.

1956: Binnenland: in mei, 4 overvliegende ex., Rijnuitwaerden Renkum-Heelsum (Lev. Nat. 60, p. 157).

1957: 22 maart, 1 ex., De Beer (DRAAIJER, OUIWENEEL, v. d. VELDEN); 8 juni, 1 roepend ex. → NO, A'dam-O (SWART); 20 okt., 1 ex., Texel (RESOORT).

[Voor latere data, zie Limosa 30, p. 113 (t.K.).]

Binnenland: 16 april, 1 ex., tussen Vlijmen en Den Bosch (BRAAKSMA); 3 mei, ca. 10 ex. → NO, Rouveen (Vogeljaar 5, p. 56); 24 aug., 7 ex. → Z., Welsum, gem. Olst (COLDEWEY, STOPPEL).

132 (281). NUMENIUS TENUIROSTRIS --- DUNBEKWULF.

1957: 5 jan., 9 ex., Naarden (zie verder Limosa 31, p. 72).

[De Ned. Vogels (p. 860 en 1102) vermeldt 9 vondsten, de laatste uit 1947; sindsdien werden geen nieuwe gevallen bekend (t.K.).]

134 (277). LIMOSA LAPPONICA --- ROSSE GRUTTO.

1956: Binnenland: 30 sept., 1 ex., Nijenbeek, Voorst, G. (P. v. d. WIELEN, med. t.K.).

1957: IJsselmeergebied: 19 april, 1 ex., spuitvelden, Grote Ijolders, A'dam (WALTERS); 8 okt., 2 ex., O. Flevoland, tussen Ketelhaven en Kamperhoek (WOLFF).

Binnenland: 19 maart, 1 ex., Bossche Broek (BRAAKSMA).

[Voor andere waarnemingen in het binnenland, zie Limosa 26, p. 114; 27, p. 157 en 30, p. 113 (t.K.).]

137 (267). TRINGA HYPOLEUCOS --- OEVERLOPER.

1957: Mogelijk broedgeval, N.O. Polder (zie Limosa 31, p. 148).

1957: 3, 4 en 18 dec., 2 ex. en 20 dec., 1 ex., Sloterplas, A'dam-W (M. BAKKER); 6 dec., 1 ex., Middelburg (LEBRET); 15 dec., 1 ex., aan de Aa, Helmond (v. AERLE).

[Voor andere dec.-waarnemingen, zie de Ned. Vogels, p. 815 en Limosa 22, p. 391; 24, p. 109 en 25, p. 166] (t.K.).]

138 (270). TRINGA TOTANUS — TURELUUR.

1957: 24 nov., ca 20 ex., O. Flevoland, langs Knardijk (WOLFF) en ca 100 ex., Makkumerwaard (Vanellus 11, p. 320).

140 (272). TRINGA NEBULARIA — GROENPOOTRUITER.

1957: 9 febr., 1 ex., Philippine (Limosa 31, p. 72).

[Het aantal winterwaarnemingen is de laatste jaren toegenomen; zie o.a. Limosa 27, p. 156; daarbij zijn echter geen febr.-gegevens, evenmin in de Ned. Vogels (p. 183) (t.K.).]

[TRINGA STAGNATILIS — POELRUITER.]

Op 30 mei 1957 werd nabij Philippine, Z.VI., een ruitser gezien, die door de waarnemer, J. VAN DER STEEN, te Gent, zonder enige reserve werd gehouden voor de Poelruiter. De vogel leek op het eerste gezicht op een Bosruiter, maar had duidelijk langere vuilgroene poten en een langere priemsnavel, die deed denken aan de snavel van de Steltkluut. Voor de verdere, zeer uitvoerige beschrijving — als vergelijkingsmateriaal dienden vooral eveneens aanwezige Bosruiters en Groenpootruiters — zie „De Wielewaal” 23, 1957, p. 244.

Daar geen getuigen bij deze waarneming aanwezig waren, kon de Commissie voor de Ned. Avifauna deze Z. Europese soort niet voor de Nederlandse lijst accepteren.

De Poelruiter werd volgens de Checklist van 1952 11 x in Engeland aangetroffen, terwijl volgens VAN HAVRE, Les Oiseaux de la Faune Belge, 1928 en Suppl. 1950, in België 5 bewijsstukken werden verzameld, waarvan er nog 4 in verschillende collecties aanwezig zijn (de laatste van 4 mei 1921). Voor Frankrijk wordt de soort door MAYAUD (Liste des Ois. de France, 1953) als zeer zeldzaam in voor- en najaar opgegeven, maar in het 1e Suppl. (Alauda 24, 1956, p. 56) zegt de auteur, dat deze misschien minder zeldzaam is dan men denkt en somt hij enige vondsten en waarnemingen op, deels uit de laatste jaren. Voor Noord-Duitsland noemt NIETHAMMER (Handbuch, III, 1942), afgezien van 5 gevallen in O. Pruisen en 1 in Danzig, slechts 3 vondsten, waarvan 1 op Helgoland (t.K.).

141 (260). CALIDRIS CANUTUS — KANOETSTRANDLOPER.

1956: IJsselmeergebied: A'dam-W, 12 mei, 2 ex. en 31 aug., 1 ex. (SLUITERS).

Binnenland: 29 sept., 1 ex., vloeivelden, Hijkersmilde (RESOORT).

1957: IJsselmeergebied: 2 sept., 1 ex., tussen Lelystad en Kamperhoek, O. Flevoland (WOLFF); 29 sept., 3 ex., spuitvelden, Osdorp (WALTERS); 28 okt., ca 300 ex., O. Flevoland, bij de Knardijk (TJITTES).

Binnenland: 30 aug., 1 ex., Esbeek, N.Br. (WITTGEN).

[De Ned. Vogels vermeldt slechts één vondst uit het binnenland (Venray, coll. HENS); zie Avif. Limb., p. 141, waar ook nog een ex. wordt genoemd van de markt te Maastricht, okt. 1899 (coll. W. DE BACKER); in de 3e Aanv. (p. 112) staat nog een waarneming aan de Maas bij Eijsden (t.K.).]

143 (263). CALIDRIS MINUTA — KLEINE STRANDLOPER.

1957: 23 nov., 1 ex. en 1 dec., 5 ex., Slotmeer, A'dam-W (M. BAKKER).

[Dit is de 5e nov.-waarneming en de 2e uit dec. (zie Limosa 26, p. 113; 27, p. 155 en 29, p. 58) (t.K.).]

144 (264). CALIDRIS TEMMINCKII — TEMMINCKS STRANDLOPER.

1956: 29 en 31 aug., 1 ex., A'dam-W (SLUITERS).

1957: 7 mei, 3 ex., Groot Eiland, Hulst (HAAK, LEBRET); 26 mei, 1 ex., vlocivelden, Hijkersmilde (RESOORT); 4 aug., 1 ex., Slotervaart en 23 en 25 aug., ca 10 ex., Slotermeer, A'dam-W (SLUITERS); 1 sept., 1 ex., De Beer (Kl, Oo, Sw, Te).

151 (258). PHILOMACHUS PUGNAX --- KEMPHAAN.

1956: N. Brabant: april, 14 ♂♂, baltsplaats Bossche Broek (J. NOEST, med. KNIPPENBERG).

1957: N. Brabant: 25 april, 6 ♂♂ en 3 ♀♀, Plakkeven, Loon op Zand (KNIPPENBERG).

[In Brabantia 1, 1952, p. 160, worden 10 baltsplaatsen voor N. Brabant vermeld, waarvan 5 in de omgeving van Den Bosch (t.K.).]

Winter waarnemingen: 27 jan., 1 ex., Botlek (Wa); 2 en 9 febr., resp. 1 en 2 ex., Eem polderkust (WOLFF); 6 febr., ca 40 ex., slaapplek Slotermeer, A'dam-W (SLUITERS); 1 dec., 1 ex., Makkumerwaard (Vanellus 11, p. 320); 3 dec., ca 120 ex., in de Steenzwaan, Duiveland (BROUWER, VAN OORDT); 19 dec., 3 ex., Herepolder, West Z. Beveland (VAN OORDT); 29 dec., 5 ex., plas langs Knardijk, O. Flevoland (TJITTES).

152 (276). RECURVIROSTRA AVOSETTA --- KLUUT.

[1953: 28 dec., 1 ex., wad, Zoutkamp (RESOORT).]

[1955: 2 jan., 15 ex., Quarlespolder, Z.-Sloe (MIDDELMAN).]

1957: Broedgevallen: Zurich, 5 (Vanellus 10, p. 161); Workumer-nieuwland, ca 35 paar (134 eieren uitgebroed) (Jaarversl. 57/58, Ver. Besch. Vogels, p. 5); Punt v. Reide (Dollard), „goed broedseizoen" (ibidem, p. 6); Buitendijkse terreinen, Zoutkamp, 175 paar (ibidem); N.O. Polder, hoogstens een tiental (Limosa 31, p. 148); O. Flevoland, minstens ca 30 (Limosa 31, p. 42); De Putten, achter Hondsbosse, zeker 20 (Jaarversl. l.c.); A'dam: Sloten, 2; Sloterdijk, 4; Adammerpolder 1; A'dam-W, 3 (SLUITERS); N. Beveland, „wordt steeds talrijker" (Jaarversl. l.c.); Inlage Ellewoutsdijk, enige paren (ibidem); Kaloot, Z.-Sloe en achterliggende polders, „toegenomen" (ibidem).

1957: O. Flevoland: 4 sept., ca 300 ex. (TJITTES, WOLFF); midden sept., ca 2000 ex. (Lev. Nat. 60, p. 312); 6, 20 en 27 okt., resp. 8 à 900 ex., ca 1000 en ca 1000 ex., Knardijk en 20 en 27 okt. en 3 nov., ca 250 ex., Ketelhaven (NUIJEN, WOLFF); grootste aantallen van ca 2e week- eind okt., totaal zeker 1500 ex. (WOLFF); 15 nov., 1 ex., Knardijk (BRAAKSMA).

23 nov., minstens 30 ex. in één troep, Eem polderkust (WOLFF); 19 dec., 25 ex., Braakmanpolder (LEBRET); 22 dec., 1 ex., Z.-Sloe (idem).

Binnenland: 7, 8 en 10 juni, 2 ex. en 30 juli, 1 ex., opgespoten terrein, Kanaleneiland, Utrecht (LICHTENBELD); 19 mei, 4 ex.; 23 juni, 6 ex.; 8 en 13 juli, resp. 9 en 4 ex.; 4, 9 en 18 aug., resp. 1, 16 en 2 ex., vlocivelden Hijkersmilde, Dr. (RESOORT).

153 (275). HIMANTOPUS HIMANTOPUS --- STELT-KLUUT.

1957: Broedgevallen: Oost Z. Vlaanderen, kleine kreek onder Vogelwaarde, 14 mei tot 10 juni, 1 paar (1 ei werd gelegd, maar het kwam niet tot broeden); verder 1 ♂ ad. en 1 onvolwassen ex. (HAAK); naar med. zou de soort, volgens een bericht in de „Prov. Zeeuwsche Courant" van begin juni, ook op Schouwen hebben gebroed; nadere gegevens ontbreken (TAAPKEN).

1957: Zaan: ca 20 april, paartje, gedurende een week, Oostzaan; later ook 2 ex. ten W van de Zaan (Jaarversl. 57/58, Ver. Besch. Vog., p. 5); Gooi: 19 en 30 mei, resp. 3 en 1 ex., Wasmeer (WOLFF); Z. Beveland; 28 april, 2 ex., Borssele (LEBRET); ook 26 en 27 april reeds aanwezig; med. TAAPKEN); „gedurende enige tijd", paartje, Kaloot, Z. Sloe (Jaarversl. l.c.); Z. Vlaanderen: 20 april, 2 ex., bij Hulst en 21 april, 1 ex., bij Axel (Wielewaal 23, p. 245); 27 juni, 1 ♀, Oostburg (LEBRET); N. Brabant: medio juni, gedurende enige dagen, 1 ex., Grote Meer, Ossendrecht (BARON COGELS, med. TEKKE).

154 (273). PHALAROPUS FULICARIUS — ROSSE FRANJEPOOT.

[1955: 6 nov., 1, dood, ex., De Beer (Wiek en Sneb 4, p. 13).]
 1957: 6 juli, 1 ex., in 1e voorjaarskleed, IJsselmeer, Medemblik (Wa);
 19 okt., 1 ex., Texel (Kl, Sw, Te); 27 okt. en 3 nov., 1 ex., in plasje,
 's-Gravenzande (MIDDELMAN); 12 nov., 1 ex., haven, Scheveningen
 (Wa); 23 dec., 1 ex., IJmuiden (NIESEN); 30 dec., 1 ex., ibidem (WOLFF).
 [De Ned. Vogels (p. 833) vermeldt slechts één juli-waarneming (1 juli 1928,
 Texel); alle overige vallen van sept.—februari (t.K.).]

155 (274). PHALAROPUS LOBATUS — GRAUWE FRANJEPOOT.

1956: 5 aug., 1 ex., Serooskerke (Wiek en Sneb 4, p. 66).
 Binnenland: 2 sept., 1 ex., vloeivelden, Hijkersmilde (RESOORT).
 1957: 27 aug., 1 ex., Vlieland (Vogeljaar 5, p. 74); 4 sept., 10 ex. (TJITTES,
 WOLFF); 8 sept., 13 ex. (NUIJEN); 10 sept., 15 ex. (TJITTES, WOLFF); 11 sept.,
 4 ex. (Vogelw. v. D. BERG) en 14 sept., 9 ex. (TJITTES), O. Flevoland,

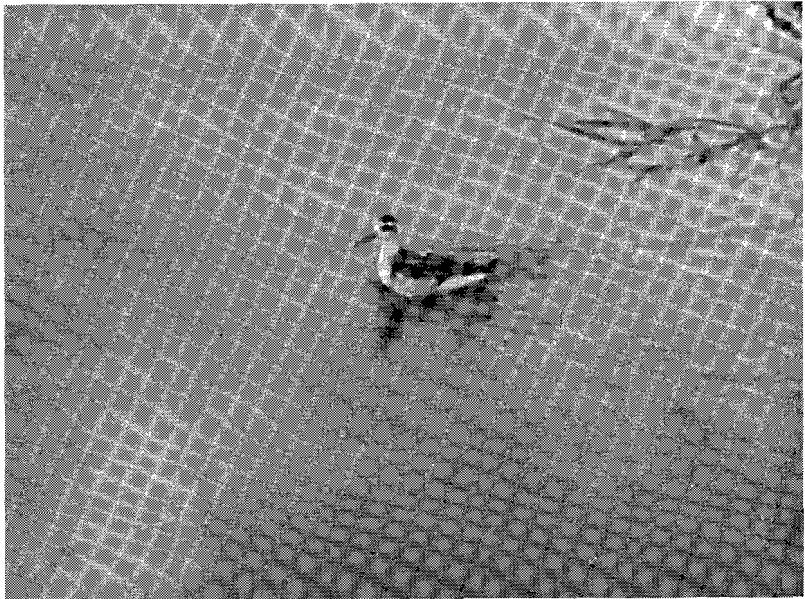

Foto M. BAKKER.

Fig. 3. Grauwe Franjepoot (*Phalaropus lobatus*), Spuitvelden, Amsterdam-W, 10 okt. 1957

Kamperhoek; 8 sept., 2 ex. (al eerder aanwezig), Eendrachtspolder, Texel
 (Vogeljaar 5, p. 74); 15 sept., 1 ex., IJmuiden (FISCHER, MANDEMAKER);
 25 sept., 1 ex., kwelder, Holwerd (B. VERHOEVEN); 29 sept., 1 ex. (WAL-
 TERS) en 2, 8 en 10 okt., 1 ex., spuitvelden, A'dam-W (zie fig. 3; M. BAKKER);
 7 okt., 1 ex., ZW van Rotterdam (Vogeljaar 6, p. 39); 20 okt., 1 ex.,
 Oosterbierum (Vanellus 10, p. 255).
 Binnenland: 21 sept., 1 ex., vloeivelden, Hijkersmilde (RESOORT).
 [De Ned. Vogels (p. 837) vermeldt voor ver in het binnenland alleen Wa-
 geningen (t.K.).]

156 (242). BURHINUS OEDICNEMUS — GRIEL.

1957: Broedgevallen: Noordwijkerhout, vermoedelijk 2 paar (Limosa 31,
 p. 82).

159 (308). STERCORARIUS SKUA - GROTE JAGER.

1956: 18 sept., 1 ex., Westkappelse Zeedijk (Wiek en Sneb 4, p. 85); 16 dec., 1, dood, ex., bij Zandvoort (Vogeljaar 5, p. 20).

1957: 31 aug., 1 ex. (Ki); 4, 7 en 8 sept., idem (Wa); 13 sept., 2 ex. (Wa); 14 sept., 1 ex. (Ki); 15 sept., 2 ex. (Bi, Ki, Sw, Te, Wa) en 24 sept., 2 ex. (Wa), haven, Scheveningen; 8 sept., 2 ex., De Beer (DE KRUYF, SWART); 23 okt., 1 ex., strand, Den Haag (T. REESINK).

160 (309). STERCORARIUS POMARINUS - MIDDELSTE JAGER.

1957: 25 aug., 1 ex., Vlieland (Vogeljaar 5, p. 74); 29 sept., 1 ex., haven, Scheveningen (Wa).

161 (310). STERCORARIUS PARASITICUS - KLEINE JAGER.

1957: 4 en 7 sept., resp. 1 en 2 ex. (Wa); 13 en 14 sept., resp. 9 en 5 ex. (Ki); 15 sept., tussen 10 en 16 uur, 64 ex. (20 waarnemingen van 1-10 ex.) (Bi, Ki, Sw, Te, Wa); 16 en 18 sept., resp. 6 en 2 ex. (Ki, Wa); 25, 27 en 28 sept., 2 ex. (Ki); 29 sept., 5 ex. (Ki, Wa) en 3 okt., 1 ex. (Ki), haven, Scheveningen; 8 sept., 1 ex., Texel (Br, Ki, Kl, Sw, Te); 17 sept., 2 ad. ex., zittend en jagend, Kamperhoek, O. Flevoland (Vogelw. v. D. BERG) en 1 ex., Terschelling (WESSELING); 27 sept., 1 ex., donkere phase, zittend op dijk, tussen Lelystad en Kamperhoek (WOLFF) en 6 okt., 2 $\times$ 1 ex., w.s. deze soort, aldaar (NUIJEN); ook 4 okt., 1 ex., O. Flevoland (Vogeljaar 5, p. 74); 27 sept., ex. De Beer (OUWENEEL) en 28 sept., 5 ex., aldaar (DRAAIJER, OUWENEEL); 25 okt., 1 ex., Callantssoog (WENDRICH).

162 (311). STERCORARIUS LONGICAUDUS - KLEINSTE JAGER.

1957: 24 aug., 1 juv. ex., haven, Scheveningen (Ki); 19 okt., 1, dood, ex., De Eendracht, Texel (Bi, Ki, Sw, Te).

165 (304). LARUS HYPERBOREUS - GROTE BURGEMEESTER.

[1954 en 1955, Aanvulling, Limosa 30, p. 115: achter Vondelingenplaat toevoegen: „bij Rotterdam“]

1957: 19 jan., 1 ex., Breskens (LEBRET, ROEGHOLT); 3 en 24 maart en 17 april, 1 juv. ex., Hardingen (Vanellus 10, p. 184); 8 april, 1 (2e of 3e jaars) ex., Zurich (ibidem); 19 okt., 3e jaars ex., Texel (Limosa 31, p. 82); 8 nov., 2 ad. ex., Veluwemeer - N (Vogelw. v. D. BERG); 15 nov., 1 juv. ex., Knardijk (BRAAKSMA).

166 (302). LARUS FUSCUS - KLEINE MANTELMEEUW subsp.

1956: 11 dec., 1 ex., bij Den Bosch (is in die omgeving zeer zeldzaam, in tegenstelling met *L. marinus*) (BRAAKSMA).

1957: 15 sept., 6 ex., N - o Z. IJteren, gem. Maastricht, die ook de heer HENS voor de subspecies *fuscus* houdt, op grond van mijn beschrijving en het feit, dat de nominatvorm ook door het binnenland trekt (onder verwijzing naar LE ROI, Die Vögel der Rheinprovinz en VAN HAVRE, Les Ois. de la Faune Belge (H. KEMP); 21 okt., 15 à 20 ad. ex., Slufter, Texel (RESOORT); 20 en 29 nov., 1 ex., Adam - O (DE KRUYF); 2 dec., 1 ex., Adam - W (SLUITERS).

166 (302b). LARUS FUSCUS GRAELSH - BRITSE KLEINE MANTELMEEUW.

1957: Broedgevallen: De Beer 1 (1e geval) (12 juni 2 pas uitgekomen jongen en 1 aangepikt en 1, H. VAN BALEN) (16 juni, 3 jongen, waarvan 1 dood: Ki, Te) (zie ook Limosa 31, p. 79).

167 (301b). LARUS ARGENTATUS ARGENTEUS - ZILVERMEEUW.

1957: Broedgevallen binnenland: Dorplein-Budel, aan de rand van een Kokmeeuw-kolonie (ook al in 1956) (Limosa 30, p. 234).

[Voor het broedgeval in de Ospelerpeel bij Nederweert in 1955, zie Limosa 29, p. 63 (t.K.).]

173 (297). LARUS MINUTUS — DWERGMEEUW.

[1953: 8 aug., 1 ad. ex., vloeivelden, Hijkersmilde (RESOORT).]
 [1954: 26 dec., 1 ad. ex., kust Elburg (RESOORT).]
 [1955: 4 aug., 2 ex., Zwarte Polder, Z.Vl. (RESOORT).]
 1956: 25 april, 3 ad. + 1 juv. ex., Brielse Meer (BRAAKSMA, OVER, ROTH);
 7 juni, 1 juv. ex., Kooiwaard, Piaam (BRAAKSMA, ROTH); 16 aug., 10-tallen ex., IJsselmeer, tussen Pampus en de N.O. Polderdijk (BRAAKSMA).
 1957: 3 jan., 3 ad. + 1 juv. ex., haven, Scheveningen (Ki); 16 en 30 april, resp. 2 en 26 ex., op een voormalige broedplaats, Friesland; ook geregeld in de Lindevallei; geen gegevens over broedgevallen (Vanellus 10, p. 183);
 22 april, 6 juv. ex., De Beer (VAN OORDT); 23 april, 1 juv. ex., Ritthem (LEBRET); 25 mei, 30 ex., Oostvoorne (DRAAIJER, v. d. VELDEN); 26 mei, 1 juv. ex., Ospelerpeel (Limosa 30, p. 235); 30 mei, 1 ex., Brielse Meer (J. v. d. BEEK, med. v. d. VELDEN); 2 juni, 25 1-jarige ex., Brielse Gat (Ki, Oo, Sw, Te) en 1 juv. ex., vloeivelden, Hijkersmilde (RESOORT); 13 juli, 2 à 3 ex. en 14 juli, 2 ex., omgeving Eempolderkust (WOLFF); 25 juli, 2 ad. + enkele 3e jaars-ex., haven Scheveningen (Wa); 1 aug., 1 ex., Huizen (WOLFF) en 1, 1-j. ex., gemaal Lovink, O. Flevoland (TJITTES); 11 aug., 1 ad. ex., Knardijk (NUIJEN, TJITTES, WOLFF); 8 sept., 1 ad. ex., Elburg (NUIJEN); 10 sept., 2 juv. ex., tussen Lelystad en Kamperhoek (WOLFF); 15 sept., 1 ad. + 1 juv. ex., IJmuiden (NUIJEN, WOLFF) en 1 ad. ex. (zelfde?), aldaar (FISCHER, MANDEMAKER); 17 en 20 sept., 1 juv. ex., A'dam-W (M. BAKKER); 13 okt., 1 ex., H. v. Holland (OUWENEEL, v. d. VELDEN); 27 okt., 1 ad. ex., Knardijk (WOLFF).

174 (296). XEMA SABINI — VORKSTAARTMEEUW.

1957: 12 en 15 sept., 1 juv. ex., haven, Scheveningen (Wa); 16 sept., 1 ex. (zelfde?), aldaar (Limosa 31, p. 82).

175 (306). RISSA TRIDACTYLA — DRIETEENMEEUW.

1957: IJsselmeer: 20 febr., 3 ex., in winterkleed en 23 febr. 2 ad. ex. in zomerkleed (waarvan 1 dood), gemaal Wortman en 1 ex., in zomerkleed (dood gereden), Knardijk (TJITTES); 24 maart, 1 ex., Hoophuizen (Vogeljaar 5, p. 39); 29 maart, 1 juv. ex., A'dam-W (SLUITERS); 10 nov., 3 ad. ex., Ketelmeer (Vogelw. v. d. BERG).
 28 febr., 10 jaar oud West-Groenlands ex., Scheveningen (Limosa 31, p. 64).
 Binnenland: 23 febr., 1 ex., Julianakanaal, Maastricht (NH. Mbl. Limb. 46, p. 28); 31 maart, 1 ad. ex. (vermoedelijk ziek), langs de Lek, Beusichem (LICHTENBELD, MARRA).
 [Voor andere gegevens uit het binnenland, zie Limosa 27, p. 158 en 29, p. 64 (t.K.).]

176 (286). CHILIDONIAS NIGER — ZWARTE STERN.

1957: O. Flevoland: 11 aug., 1000en ex. (met Visdief), Ketelhaven (NUIJEN); 14 aug., 5000 ex., Knardijk (Vogelw. v. d. BERG); 8 sept., vele 1000en ex. (met Visdief), Kamperhoek-Lelystad (NUIJEN).
 25 okt., 1 ex., Koehool, Franeker (Vanellus 10, p. 255); 2 nov., 1 ex., Oude Waal, Herwen (Vogeljaar 5, p. 89).
 [De laatste datum is 7 nov. 1954, Waterland (zie Ardea 43, p. 258 en Limosa 29, p. 61) (t.K.).]

177 (288). CHLIDONIAS LEUCOPTERUS — WITVLEUGELSTERN.

1957: 21 mei en 24 juni, 1 ex., Zwartemeer (Limosa 30, p. 229—230); 26 mei, 4 ex. → N, boven de Maas, benoorden Venlo (ibidem).
 [De Ned. Vogels (p. 879 en 1103) vermeldt, twee niet geheel positieve waarnemingen medegerekend, een 10-tal gevallen; sindsdien werd nog één waarneming bekend: 18 mei 1947, 1 ex., Beuven, Someren (Ardea 38, p. 82).
 Totaal zijn er thans dus hoogstens 14 gevallen bekend (t.K.).]

178 (287) CHLIDONIAS HYBRIDA — WITWANGSTERN.

1956: 22 mei, 1 ex. boven de Waal, Zaltbommel (Vogeljaar 5, p. 20).

1957: 15 aug., 1 ex., Texel; 1 sept., 1 ex., aldaar (Vogeljaar 5, p. 74).

179 (289). GELOCHELIDON NILOTICA — LACHSTERN.

[1955: Aanvulling Limosa 30, p. 113: achter Vondelingenplaat toevoegen: „bij Rotterdam”.]

1957: 18 april, 1 ex. → NO en 1 ex. → N, Zwartemeer (Vogelw. KORIDON); 12 mei, 1 ex., De Beer (Kl, Te); 19 mei, idem (OUWENEEL); 25 mei, idem (DRAAIJER, v. d. VELDEN) (Dit jaar geen broedgevallen aldaar); 30 mei, 1 ex. → NW, Makumerwaard (Vanellus 10, p. 183); 6 en 17 aug., 1 ex., overvliegend, spuitvelden, A'dam-W (WALTERS); 8 aug., 1 ad. + 1, bedelend, juv. ex., aldaar (M. BAKKER); 29 aug., 1 ex., Enkhuizen (Vanellus 10, p. 228).

180 (290). HYDROPROGNE CASPIA — REUZENSTERN.

1957: O. Flevoland: 8 sept., 1 ex. bij Elburg (NUIJEN); 10 sept., 5 ex., tussen Ketelhaven en Kamperhoek (TJITTES, WOLFF); 13 sept., 1 ex., aldaar (Vogelw. v. d. BERG en KORIDON); 14 sept., 1 ex., bij Elburg (TJITTES); 17 sept., 2 ex., Ketelhaven (Vogelw. v. d. BERG).

21 sept., 1 ex. en 22 sept., 1 ad. + 1 juv. ex., strand Katwijk-Noordwijk (21 sept. 1 ex. vliegend waargenomen door mijn HBS-leerling H. STIEKEMA; 22 sept. zag ik zelf, met een paar leerlingen, aldaar eerst een ex. invallen, met grijzige kop, oranjeachtige snavel, zonder de typische verdikking aan de onderkant en oranjekeurige poten en daarna een ad. ex., nog geheel in zomerkleed, met bijna geheel zwarte kop (bij de snavel iets wit), zware bloedrode snavel en zwarte poten, waarbij de eerste vogel onmiddellijk om voedsel ging bedelen) (R. v. SASSE v. YSSELT o.f.m.)¹⁾

6 okt., 1 ex., zeer w.s. van deze soort (zeer grote snavel, donkere onderzijde handpennen) O → W, Snekermeer (J. WESTHOFF).

181 (293). STERNA HIRUNDO — VISDIEFJE.

1956: 15 okt., 2 ex., binnendijs, Veere (RESOORT).

1957: Broedgevallen: Nederland, totaal tegenwoordig ca 35 à 40.000 paar (Vogeljaar 6, 1958, p. 24—28 en p. 46—50).

1957: 27 okt., verschillende ex., H. v. Holland (Wa); 3 nov., driemaal 1 ex., Nieuwe Waterweg (Ki. Kl, Sw, Te); 4 nov., 2 ex., H. v. Holland (OUWENEEL).

[Voor andere nov.-data, zie Limosa 22, p. 392 en 25, p. 167 (t.K.).]

¹⁾ Pater v. YSSELT wees er in zijn eerste schrijven reeds op, dat de poten van de jonge vogel zeer beslist oranjekeurig waren, hoewel hij dat nergens in de literatuur kon vinden. v. OORT (Orn. Neerl. III, 1928, p. 132) geeft die aan als „geel-bruinachtig zwart”; COWARD (The Birds of the Brit. Isles and their Eggs, II, 1920, p. 244) als „bruin”; HEINROTH (Vög. Mitteleuropas, IV, 1931) beeldt op de gekleurde plaat XXI twee, 8 weken oude jongen af („erwachsenes Jugendkleid”), waarvan de een meer grijsbruine, de andere geelachtig bruine poten heeft. Naar JUNGE mij mededeelt, wordt bij DRESSER, NAUMANN, STUART BAKER (Fauna Brit. India) en LEGGER (Ceylon) de pootkleur steeds als zwart opgegeven, waarbij het mogelijk is, dat de auteurs de pootkleur van adult vermelden, aannemende, dat jongen en ouden dezelfde pootkleur hebben. Alleen DEMENTIEV (Vogels U.S.S.R.) vermeldt nog eens speciaal de pootkleur van de nestjongen als zwart. Tenslotte bevindt zich in de coll. van het Rijksmuseum een jeugdig, opgezet, ex., waarbij de poten nu ongeveer lichtbruin zijn, waarbij JUNGE het niet uitgesloten acht, dat ze bij het levende dier meer oranjekeurig zijn geweest, al is dat niet te bewijzen, maar zwart zijn ze stellig niet geweest. Dat de ondersnavel bij de jongen soms zonder hoek geleidelijk spits toeloopt, blijkt uit de kopfoto's in HEINROTH (l.c.), op plaat 43 en 46 (t.K.).

182 (294). STERNA PARADISAEA — NOORDSE STERN.

1957: Broedgevallen: Kerkwerve, Schouwen, 1 (vermoedelijk nog een 2e geval; het aantal is door het verdwijnen van enkele eilandjes zeer afgenomen) (MOOLENBURGH).

1957: 17 aug., 1 ad. ex., zittend bij Kamperhoek, O. Flevoland (Vogelw. v. d. BERG); 27 okt., 3 ex., H. v. Holland (Wa).

[De Ned. Vogels (p. 900) geeft als laatste datum 20 okt. (t.K.).]

184 (295). STERNA ALBIFRONS — DWERGSTERN.

1957: Broedgevallen: O. Flevoland, minstens 14 paar (zie Limosa 31, p. 42).

185 (291). STERNA SANDVICENSIS — GROTE STERN.

1956: 15 okt., nog aanwezig voor de kust te Westkapelle (RESOORT) en 1 ex., Waddenzee (Vogeljaar 5, p. 20); 11 nov., 1 ex., Spaarndam (ibidem).

1957: Broedgevallen: O. Flevoland, minstens 94 (zie Limosa 31, p. 42); Goudplaat, Zandkreek, ruim 200 paar (Jaarversl. Ver. Besch. Vog. 57/58, p. 7).

1957: 28 maart, ca 20 ex., Texel (Vogeljaar 5, p. 39).

[De vroegste data zijn: 22 en 23 maart (zie Limosa 25, p. 167); op 26 maart 1948 reeds ca 300 ex., De Beer (Limosa 21, p. 133) (t.K.).]

20 okt., 1 ex., Texel (Limosa 30, p. 236); 4 nov., 1 ex., De Beer (OUWENEEL).

[Voor andere nov.-data, zie Limosa 27, p. 158 (t.K.).]

Binnenland: 4 aug., 1 dood ad. ex., vloeivelden, Hijkersmilde (RESOORT).

187 (316). PLAUTUS ALLE — KLEINE ALK.

1956: 3 jan., olieslachtoffer, Noordwijk/Zee en 1, uitgeput, ex., Den Helder (Wiek en Sneb 4, p. 14); 8 jan., 1, dood, ex., IJmuiden (ibidem); 26 jan., idem (ibidem, p. 37); 5 febr., verdroogd ex., Noordwijk/Zee (ibidem).

1957: 10 nov., 1, nog levend, ex., Heremastate, Joure (Vanellus 11, p. 321); 12 nov., 1 ex., gegrepen te Haarlem (Vogeljaar 5, p. 89); 27 nov., 1 dood, ex., Katwijk/Zee (ibidem); 15 dec., olieslachtoffer, Bergen/Zee (P. BOER, med. TAAPKEN); 29 dec., idem, Kamperduin (idem).

191 (317). FRATERCULA ARCTICA — PAPEGAARDUIKER.

1956: 4 aug., 1, dood, ex., Ameland (Wiek en Sneb 4, p. 66); 26 aug., 1 dood, juv. ex., Schiermonnikoog (ibidem, p. 86).

1957: 16 juli, 1, levend, juv. ex., strand, Noordwijk (NIESEN); 23 juli, 1 ad., levend, ex., tussen Noordwijk en Zandvoort (idem); 23 juli, 1 ad. ex., ter hoogte van Bloemendaal (Vogeljaar 5, p. 74); 26 aug., 1, dood, ex., tussen Katwijk en Wassenaar (ibidem).

193 (239). COLUMBA OENAS — HOLENDUIF.

1957: neemt ook in Z.-Limburg toe: 4 maart, voor het eerst in 40 jaar, 1 ex., bij mijn woning, Valkenburg, L.; daarna o.a. enkele waarnemingen in juni, in de omgeving (HENS).

196 (240bis). STREPTOPELIA DECAOCTO — TURKSE TORTEL.

1956: Broedgevallen: Didam (Wiek en Sneb 4, p. 66).

1956: Vaassen, 30 sept., 1 ex., visvijvers (Wiek en Sneb 4, p. 86); Vught, 27 juni en 9 sept., resp. 2 en 1 ex., IJzeren Man (ibidem).

1957: Broedgevallen: Harlingen, in mei, 2 (Vanellus 10, p. 160); Siddeburen, Gr., „flinke populatie” (volgens inlichtingen daar nog pas „een paar jaar”) (Lev. Nat. 60, p. 239); Harderwijk, voor het geval in februari, zie Limosa 30, p. 157; het 2e broedsel werd verstoord, waarna de eieren werden

verwijderd; 3e broedsel op 22 april (jongen 27 mei uitgevlogen); 4e broedsel op 9 juni (jongen 9 juli uitgevlogen) (Mevr. HENKES-RIJSDIJK); Oostvoorne, w.s. reeds vanaf 1950 (Limosa 31, p. 81); Renaissance, Schouwen, 1 in een tuin (MOOLENBURGH, MARRES); Venlo, talrijk (in de winter ca 40 ex., regelmatig aanwezig; in mei overal in de stad verspreid) (v. d. HOMBERGH, GEERAEDTS); Blerick, 1 (Limosa 31, p. 77); Weert, 8 paar (tot 7 jan., ca 45 bij elkaar) (Limosa 31, p. 77); Maastricht, 1 paartje broedde 3 $\times$ (NH. Mbl. Limb. 46, p. 112).

1957: Hengelo, O., april, mei en juni, verschillende keren 1 of 2 ex. (v. ECK, TER KUILE, LUIKEN); Oldenzaal, 12 jan., 10 ex., (ook reeds dec. 1956 max. 10 ex. en 6 jan. 4 ex., koerend en baltsend) (Lev. Nat. 60, p. 120); Harderwijk, 16 maart, 135 ex., op slaappleats „Engels erf” (BIERMAN, TITTES); Ermelo, 1 april, 1 ex. in een bos (TOLMAN); Elspeet, in april, herhaaldelijk 2 ex. (Vogeljaar 5, p. 56); Arnhem, 23 april, 1 ex. (ibidem); Wieringen, 21 juni, 1 ex. (ibidem); Zandvoort, 13 okt., 3 ex. (NIESEN); Noordwijk, van ca 10 juni af, geregeld 1 ex. (Mr. F. N. v. d. BRINK, med. JUNGE); Oirschot, N.Br., 21 juni, 2 ex. (DE KRUYF).

? 203 (139). SURNIA ULULA — ? SPERWERUIL.

1956: 19, 20 en 21 mei, 1 ex., op de Haeck, Nieuwkoop. („De vogel zat bij de eerste waarneming in een berk op een eilandje. In zijn richting varende, ging hij op de vleugels en kwam in glijvlucht op de boot af. De zwarte zomen op zijn gezicht vielen onmiddellijk op. De vogelgids bracht uitkomst; daar hij heel niet schuw was en steeds in de onmiddellijke omgeving rond bleef vliegen, kon ik duidelijk de dwarsgestreepte borst en de korte puntige vleugels waarnemen. Als rustplaats zocht hij steeds een top van een boom op. Het landen op een top ging vooraf door een opwaartse glijvlucht. De lengte kwam zo te zien overeen met de opgave uit de Vogelgids, de lange afgeronde staart viel ook op. De 1e en 2e Pinksterdag (20 en 21 mei) heb ik hem ook nog mogen waarnemen. Volgens de opzichter bleef hij daar nog 10 dagen rondhangen”) (F. F. J. GOMMERS, med. MIDDELMAN).

205 (145). STRIX ALUCO — BOSUIL.

1957: Broedgevallen: Delden, Twickel, minstens 2 paar (v. ECK); bij Harderwijk, 1 (Limosa 30, p. 230); tussen Groesbeek en Bergen Dal, 1 (WITTGEN); Loosdrechtse bos, Sanatorium Zonnestraal, 1 (D. VEENMAN); Amsterdam, „Amstelrust”, 1 (HINLOOPEN).

1957: 6 april, 1 ex., vermoedelijke broedvogel, Wassenaar, Raaphorst (HELLEBREKERS).

206 (142). ASIO OTUS — RANSUIL.

1956: 2 febr., ca 50 ex., in 2 bomen, Beesd (BRAAKSMA, DOCTER, ENTROP).

1957: Broedgevallen: N.O. Polder, 5 (Limosa 31, p. 144); Kortenhoeft, 1; Loosdrechtsebos, Sanatorium Zonnestraal, 1; Bergen, NH, 2 (D. VEENMAN); Naardermeer, 8 juni, 1 ad. + 2 vliegvlugge jongen (FISCHER, LADIGES); Ospelerpeel (Limosa 30, p. 235).

1957: in jan. en nov.-dec., ca 30 ex., kooi Lekkerkerk (LEBRET).

207 (143). ASIO FLAMMEUS — VELDUIL.

1956: 22 juni, alarmerend ex., Kolonieveld, Veenhuizen (RESOORT).

1957: Broedgevallen: Terschelling, 1 (D. VEENMAN); Friesland, W. IJsselmeerkust, 1 (J. WESTHOF); Rouveen, 3 (Vogeljaar 5, p. 57); N.O. Polder, 5 (w.s. veel meer) (Limosa 31, p. 144); Schouwen, 1 (Vogeljaar, l.c.); Reusel, N.Br., 1 (WITTGEN).

1957: 19 maart, 1 baltsend ex., Braakmanpolder (LEBRET); 15 april, 1, 16 en 31 mei, telkens 1 ex. bij de Helleputten, onder Tilburg (WITTGEN); Hilvarenbeekse hei, één mei- en één juni-waarneming (idem).

209 (123bis). APUS APUS — GIERZWALUW.

1956: 23 sept., 1 ex., bij Utrecht (LICHTENBELD).

1957: 14 en 15 juni, nog behoorlijke trek langs de N. kust van N. Beveland (VLEUGEL).

[De Ned. Vogels (p. 330) vermeldt sterk trek → NO voor 16 juni (1934, Vlieland) en geeft als laatste datum 25 juni (1935 aldaar) (t.K.).]

2 nov., 1 ex., geslagen door roofvogel, Den Helder (Vogeljaar 6, p. 89). [Dit is de 3e nov. waarneming; voor andere waarnemingen uit de derde sept.-decade, okt. en nov., zie Limosa 27, p. 143 en 30, p. 93; de laatste is nog steeds 19 nov. 1907 (Ned. Vogels, p. 330) (t.K.).]

213 (125). MEROPS APIASTER — BIJENETER.

1956: 26 juni, 1 ex., Eemdijk (BRAAKSMA).

215 (126). UPUPA EOPS — HOP.

1956: Broedgevallen: Westelijk N. Brabant, tenminste 1 broedsel en op andere plaats een ad. ex. met voer, kennelijk voor jongen (Wiek en Sneb 4, p. 66 en p. 82).

1956: 6 aug., 1 ex. → W, tussen Uithorn en Aalsmeer (Wiek en Sneb 4, p. 76).

1957: 24 maart, 1 ex., Zaanadam (Vogeljaar 5, p. 39); 19 april, 1 ex., Den Helder (ibidem); 22 april, 1 ex., Brab. Biesbos (ibidem); 16 mei, 1 ex., Vijlen, gem. Vaals, L. (Fr. H. TIEMESSEN, med. HENS); 28 juli, 2 ex., Cottesem, gem. Vaals (W. v. LOO, med. HENS); 8 aug., 1 ex., Den Dungen, bij Den Bosch (Vogeljaar 5, p. 74); 9 aug., 1 ex., Follega (Vanellus 10, p. 210); 23 aug., 1 ex., W. Terschelling (ibidem).

? — (131). PICUS CANUS — ?KLEINE GROENE SPECHT.

De Heer P. J. H. KEMP (Maastricht) zag op 9 sept. 1957 aan de Maas bij Voulwames, gem. Bunde, een *Picus*, die naar zijn mening niet anders dan een ♀ van *P. canus* kan zijn geweest. Hij zag de vogel met zon „in de rug”, op ca 30 m afstand op een boomstronk zitten en kon met zijn Hensoldt 7 × 42 geen rood aan de kop ontdekken, evenmin als zijn door hem gewaarschuwde broer, die speciaal de kop van de inmiddels juist opgevlogen specht met zijn Hensoldt 10 × 56 bekeek. De vogel liet twee- of driemaal een geluid horen, dat veel op dat van *P. viridis* leek, hoewel niet zo vrolijk en uitbundig.

Bij een proefneming in de tuin van de Heer HENS, te Valkenburg, was de Heer KEMP gemakkelijk in staat met dezelfde kijker en op dezelfde afstand, onder zoveel mogelijk gelijke houding en belichting als ten tijde van de waarneming, bij 3 door hem niet tevoren geziene huiden van de „Spechten”, waaronder ook jonge exemplaren, het rood aan de kop te zien.

[Voor een waarschijnlijke waarneming (de enige uit deze eeuw) in N. Brabant, op 6 sept. 1952, te Mierlo-Hout, zie Limosa 25, p. 158. Ook uit de vorige eeuw zijn geen bewijsstukken aanwezig (zie De Ned. Vogels, p. 346) (t.K.).]

218 (134). DENDROCOPOS MEDIUS — MIDDELSTE BONTE SPECHT.

1957: Broedgevallen: Delden, Twickel: minstens 3 paar met nesten (1e gevonden 18 april); alle nestholten werden later door Spreeuwen in beslag genomen, hoewel ook in de nabijheid broedende Kauwen de spechten verdreven (SCHWEIGMAN, MEIJERINK, v. ECK).

[Zie ook Ardea 46, p. 79—86 (t.K.).]

1957: half-eind jan. en w.s. ook de gehele maand febr., dagelijks 1 ex. in een bepaalde linde; vanaf begin febr. en vooral in maart en april, vele malen 1 of meer ex. op verschillende plaatsen in het Twickelse bos; 17 en 31 juli, 3 sept., 4 okt. en 24 dec., steeds 1 ex. op verschillende plaatsen om Delden (SCHWEIGMAN, MEIJERINK, v. ECK); 2 okt., 1 ex., vermoedelijk draadslachtoffer, St. Odiliënberg, L. (NH. Mbl. Limb. 46, p. 132); 24—30 nov., 1 ex., herhaaldelijk zeer duidelijk waargenomen aldaar (ibidem, p. 133).

219 (133). DENDROCOPOS MINOR — KLEINE BONTE SPECHT.

1957: Broedgevallen: Delden, Twickel, w.s. wel 3 paar (v. ECK).

1957: 7, 8, 14, 19, 21 en 22 maart, resp. 1, 1, 1 ♀, 1 ♂, 1 en 1 ex., park „Arendsdorp" Den Haag (v. ECK); begin april—30 aug., ♂, landgoed „De Utrecht", Esbeek, N.Br. (WITTGEN); 31 aug., 1 ex., Vianen (Wa); 25 dec., 1 ex., voor mijn huis, Den Haag (Kl).

220 (135). DRYOCOPUS MARTIUS — ZWARTE SPECHT.

[1955: Broedgevallen: Dwingelo, 2 (RESOORT).]

1956: Broedgevallen: Nunspeet, 1 (Wiek en Sneb 4, p. 86).

1957: Broedgevallen: Esbeek, N.Br., „De Utrecht", 2, w.s. nog een 3e paar (WITTGEN); Mierlo-Hout, Goor, 1 (v. AERLE); 29 april, De Rips, N.Br., 8 oudere en 1 verse nestholte (zie ook Brabantia 4, 1955, p. 340) (KNIPPENBERG).

1957: 3 maart, 1 ex., Oranjewoud (Vanellus 10, p. 131); 6 aug., 1 ex., Gees, Dr. (RESOORT); 12 okt., 1 ex., Olterterp (Vanellus 11, p. 428); 7 en 21 nov., 1 ex., Kennemerduinen (Vogeljaar 5, p. 89 en 6, p. 39); 7 en 8 nov., 1 ex., Overveen (ibidem, 5, p. 89); 21 nov., 5 × gehoord tussen Bentveld en Oranjekom, A'damse waterl. duinen (SWART); 5 dec., 1 ex., 's-Gravenland (Vogeljaar 6, p. 39).

221 (136). JYNX TORQUILLA — DRAAIHALS.

1956: Broedgevallen: Nederweert, 1 (Vogeljaar 5, p. 21).

1957: Broedgevallen: 26 mei, Roggel, 1 (Limosa 30, p. 234).

1957: 22 april en 8 mei, 1 ex. (reeds 4 dagen), Oudebildt zijl (Vanellus 10, p. 160); 23 april, 1 ex., Maarssen (Vogeljaar 5, p. 57); 2 mei, 1 ex., dood gevlogen, Rouveen (ibidem); 3 mei, 1 ex., Bergentheim (ibidem); 5 mei, 1 ex., Bennekom (ibidem); 1 sept., 1 ex., De Beer (H. v. OORDT); 8 sept., 1 ex., Heemstede (Vogeljaar 5, 74); 7 okt., 1 ex., binnengevlogen, aldaar (ibidem, p. 8).

224 (47). LULLULA ARBOREA — BOOMLEEUWERIK.

N. Brabant: Broedgevallen: waarschijnlijk meer dan 200 broedparen (Limosa 31, p. 191).

[Volgens HAVERSCHMIDT, Ned. Broedvogels, 1942, p. 104, is nader onderzoek over de verspreiding in ons land hoogst gewenst (t.K.).]

226 (49). EREMOPHILA ALPESTRIS — STRANDLEEUWERIK.

1956: 26 okt., 1 ex., IJsselmeerkust, Naarden-Muiderberg (FISCHER); 3 nov., 1 ex., bij Hoophuizen (Vogeljaar 5, p. 21).

1957: IJsselmeergebied: 24 nov., 2 ex., Lelystad (WOLFF).

10 nov., 5 ex., De Beer (Vogeljaar 5, p. 89); 4 dec., 6 ex., Koudekerker inlaag en 6 ex., Suzannapolder, Schouwen (BROUWER, VAN OORDT).

227 (120). HIRUNDO RUSTICA — BOERENZWALUW.

1957: 1 maart, 1 ex., Workum (Vanellus 10, p. 159); 2 maart, 2 ex. → O. Oldemarkt (ibidem) en enkele ex., laag jagend over Rijksweg De Bilt—Utrecht (TJTTES); 10 maart, enige jagend, in Harderwijk (idem); 12 maart, 1 ex., Wassenaar (Limosa 31, p. 72) en de eerste ex., Montfort, L. (NH. Mbl. Limb. 46, p. 133).

[De vroegste datum was tot nu toe nog steeds 6 maart (1938, Koegras; zie Limosa 11, p. 124), gevolgd door 13 maart (1947, Z. Limburg; zie Limosa 22, p. 382) (t.K.).]

229 (121). DELICHON URBICA — HUISZWALUW.

1957: 7 april, 1 ex., Hilversum (Vogeljaar 5, p. 39).

[De Ned. Vogels (p. 326) geeft als vroegste datum 4 april (Roermond); sindsdien werden ook twee maart-data bekend: 11 maart 1940 (Houthem, L.) en 23 maart 1951 (Katwijk) (zie Limosa 22, p. 382 en 24, p. 102) (t.K.).]

231 (50). ANTHUS RICHARDI — GROTE PIEPER.

1957: 20 okt., 1 ex., Slufter, Texel (lange staart, golvende vlucht; Kl, Te) (geluid goed gehoord; Te) (zie ook Limosa 30, p. 235); 16 nov., 1 ex., vinkenbaan Wassenaar (Limosa 31, p. 97).

232 (51). ANTHUS CAMPESTRIS — DUINPIEPER.

1956: Broedgevallen: Hulshorsterzand, minstens 3 paar (SLUITERS).
1957: Broedgevallen: Gerritsfles, 1 (Vogeljaar 5, p. 57); Ede (v. D. PEPPER); Hulshorsterzand, 1 (D. VEENMAN); Esbeek, N.Br., landgoed „De Utrecht”, 18 juni, 2 zingende ♂♂ (WITTGEN); Hilvarenbeekse hei, 3 paar (idem).

233 (52). ANTHUS TRIVIALIS — BOOMPIEPER.

1957: 30 maart, 1 zingend ex., Vianen (Wa).
[De Ned. Vogels (p. 162) geeft als vroegste data 29 (1 ×) en 30 maart (3 ×). Sindsdien zijn vele maart-data vermeld, met als vroegste 12 maart (1949, Maastricht), 13 maart (1946, zingend ex., O. Eysden); 16 maart (1943, Laren, NH.), 17 maart (1949, ♂ in zangvlucht, Maastricht), 20 maart (1950, ibidem); 25 maart 1940 (Borssele) en 25 maart (1954, zingend ex., Brunsummerheide) (zie Limosa 20, p. 232; 22, p. 377 en 24, p. 101) (t.K.).]

236 (57b). MOTACILLA ALBA YARRELLII — ROUWKWIKSTAART.

1957: Broedgevallen: 14 en 28 april paartje, bestaande uit 1 ex. *yarrellii* en 1 ex. *alba*, Rozenburg (balts waargenomen; Bz, Ki, Kl, Oo, Sw, Te, Wa; in juni het voeren der jongen gezien; Sw).

237 (56). MOTACILLA CINEREA — GROTE GELE KWIKSTAART.

1956: Vermoedelijk broedgeval: Nunspeet, 15 april, haast voltooid nest, waarheen ♂ en ♀ materiaal sleepten, onder een plank achter een betonnenplaat langs het IJsselmeer, nu Veluwemeer-Z; daarna niet meer ter plaatse geweest (De Heer A. SMIT, Nunspeet, in litteris aan TAAPKEN; zie ook Vogeljaar 5, p. 21).

1957: Broedgevallen: Ambt-Delden, minstens 3 paar (v. ECK); Winterswijk, Bekendelle, 27 april, ad. ex., pas uitgevlogen jong voerend (STOFFEL).
1957: 23 juni, 1 ♂ in zomerkleed, Hoophuizen (Vogelkader, afd. Apeldoorn NJN).

238 (55). MOTACILLA FLAVA — GELE KWIKSTAART.

1957: 10 maart, 1 ex., Sloterveer, A'dam-W (SLUITERS); 21 maart, 1 ex., Oude-Ade, ZH. (Vogeljaar 5, p. 39).
[De vroegste datum was tot nu toe 14 maart (1942, Zaandam), gevolgd door 18 maart (1940, Afferden) (zie Limosa 19, p. 120) (t.K.).]

238 (55b). MOTACILLA FLAVA THUNBERGI — NOORDSE GELE KWIKSTAART.

1957: 10 mei, 1 ex., Lelystad (TJITTES); 12 mei, 1 ex., Knardijk (Limosa 30, p. 231).

239 (71). LANIUS EXCUBITOR — KLAPEKSTER.

1956: 27 okt., vinkenbaan, Wassenaar (Limosa 30, p. 75); 25 dec., Melick, L. (NH. Mbl. Limb. 46, p. 132).

1957: Broedgevallen: eind juni, enige malen 2 ex., vrijwel zeker broedvogels, Appelscha (RESOORT); Hilvarenbeekse hei, 1 (WITTGEN); Esbeek, N.Br., Mispelindse en Netterselse hei, 1 (w.s. nog een 2e paar) (idem); Gasteren, Landschotse hei, 1 (med. idem).

1957: 15 jan., Terschelling (WESSELING); 30 jan., St. Odiliënberg, L. (NH. Mbl. Limb. 46, p. 132); 22 febr., Echt, L. (ibidem); 23 maart, Wassenaar (Vogeljaar 5, p. 39); 24 maart, Elspeet (ibidem); 31 maart en 14 april, Ballo, Dr (RESOORT); 31 maart, Wassenaar, Raaphorst (Bi, Bz,

Ki, Kl, Te); 15 april, Raalte, Boetelerveld (COLDEWEY); 20 mei, Lattrop, Ov. (SWART); 13 en 18 juli, 2 ex., Buurse, bij Haaksbergen (Vogeljaar 5, p. 74); 17 juli, 2 ex., Sevenum, L. (COLDEWEY); 15 okt., Westerbork (RESOORT) en Muiderberg, IJsselmeerkust (FISCHER); 17 okt., 1 ex., gevangen te Maartensdijk (BRAAKSMA); 27 okt., Ommen (Vogeljaar 5, p. 89) en Wassenaar (Limosa 31, p. 81); 29 okt., vinkenbaan, Wassenaar (ibidem, p. 97); 24 nov., Deventer (Vogeljaar 6, p. 39); 4 dec., Leuvenumse bos (TJITTES).

240 (70). LANIUS MINOR — KLEINE KLAPEKSTER.

11 juli, 1 ex., in de duinen, niet ver van Wassenaar (zat op prikkeldraad langs fietspad; bleef rustig zitten, toen ik afstapte; oogvlek liep helemaal door tot over het voorhoofd; het ex. was volkomen gelijk aan de afbeelding in „Zien is Kennen”) (H. R. DE LANGE, med. t.K.).

[Dit zou dus het 11e geval zijn; voor het 10e, zie Limosa 30, p. 89 (t.K.).]

241 (72). LANIUS SENATOR — ROODKOPKLAUWIER.

1957: 10 mei, 1 ex., Lelystad (TJITTES).

243 (74). BOMBYCILLA GARRULUS — PESTVOGEL.

1957: Voor de invasie van de 2e week van februari—17 april, zie Limosa 31, p. 17—28; van de nieuwe invasie sinds de laatste okt.-decade zal, vermoedelijk in no. 3 van Limosa-1959, eveneens een overzicht worden gegeven door de Heer TAAPKEN.

244 (119). CINCLUS CINCLUS — WATERSPREEUW.

1957: jan., 1 ex., Arnhem, Angerenstein (WIGMAN); 9 nov., 1 ex., Hoge Veluwe (idem); 18 nov., 1 ex., Ede, Wekerom (idem); 7 dec., 1 ex., Arnhem, Angerenstein (idem).

249 (103b). TURDUS PHILOMELOS PHILOMELOS —

OOSTELIJKE ZANGLIJSTER

1957: 2 okt., 1 juv. ex. gevangen te Stad-Delden; 4 okt., minstens 1, wellicht 4 ex., gezien te Ambt-Delden (v. ECK).

253 (107). TURDUS TORQUATUS — BEFLIJSTER.

1956: 17 nov., 1 ex., Oostvoorne (Wieken Sneb 4, p. 86).

1957: 1 en 5 nov., 1 ex., in mijn tuin, Ens, N.O. Polder (B. VERHOEVEN).

[Afgezien van enkele winterwaarnemingen is de laatste datum 9 nov.; zie De Ned. Vog., p. 281 en Limosa 26, p. 104] (t.K.).]

257 (—). MONTICOLA SAXATILIS — RODE ROTSLIJSTER.

[1951: 22 en 23 april, ♂ in 2e zomerkleed, Borger Compagnie (zie verder Limosa 31, p. 188—190).]

[Deze eerste waarneming voor ons land is door de Commissie voor de Ned. Avifauna aanvaard (zie Limosa 31, p. 117, no. 257 (t.K.).]

258 (109). OENANTHE OENANTHE — TAPUIT.

1956: 14 nov. 1 ex., Hondsbosse Zeewering (Vogeljaar 5, p. 21).

1957: 15 maart, 1 ex., Enkhuizen (Vanellus 10, p. 131).

[De Ned. Vogels (p. 287) vermeldt 15 maart als vroegste datum (naar Avif. Limb., p. 73); sindsdien werden nog bekend: 15 maart 1942, Eempolder en Zandvoort en enkele data uit de 2e helft van de 2e maart-decade (zie Limosa 16, p. 63 en 20, p. 235). In Vogeljaar 5 (p. 39) staat echter zelfs een febr.-waarneming: 14 febr. 1957, 1 ♂, Herpen, N.B., Dit zou dus ev. de eerste febr.-waarneming zijn (t.K.).]

16 nov., 1 ex., kust bij Rijs, Gaasterland (PHILIPPONA).

[De Ned. Vogels (p. 27) geeft slechts één nov.-waarneming (3 nov. 1936,

Ridderkerk); sindsdien werden nog bekend: 5 nov. 1936, Eijerlandse Gat (Ardea 26, p. 74); 9 nov. 1941, kust bij Harderwijk (Ardea 31, p. 136) en 1 ex., 17 dec. 1950, Wassenaar, Meijndel (Ardea 40, p. 90) (t.K.).]

260 (111). SAXICOLA TORQUATA — ROODBORSTAPUIT.

1956: 2 jan.—5 febr., 1 ♂, Mierlo-Hout, N.Br. (v. AERLE); 20 dec. 56—3 maart 57, 1 ♂, ibidem (idem).

1957: 6 jan., 1 ex. in ♀ kled, Huizen, NH. (NUIJEN); 9 en 23 jan., 1 paartje, Echt, L. (NH. Mbl. Limb. 46, p. 133); 3 febr. 1 ex., Huizen [WOLFF]; 9 febr., idem (FISCHER); 12 dec., 1 ex., Numansdorp (BRAAKS-MA); 22 dec., 1 ♂, bij Goes (v. ECK); 26 dec. 1 ♀, Someren, N.Br. (v. AERLE).

[Voor andere winter waarnemingen en overwinteringsgevallen, zie De Ned. Vogels, p. 295 (t.K.).]

261 (110). SAXICOLA RUBETRA — PAAPJE.

12 maart, 2 ex., Diemerzeedijk (DE KRUYF).

[De Ned. Vogels (p. 293) geeft als de twee vroegste data 15 maart (1931, Nederweert) en 22 maart (1930, Monster); sindsdien werd nog één eerdere datum bekend: 6 maart 1939, Helden, L. (Avif. Limb., 3e Aanv., 1948, p. 62) en de volgende tussen 15 en 22 maart liggende data: 16 maart 1941, A-W. duinen (Ardea 31, p. 136); 20 maart 1943, Deventer (Ardea 33, p. 216) en 21 maart 1943, IJsseloord (ibidem) t.K.).]

262 (112). PHOENICURUS PHOENICURUS — GEKRAAGDE ROODSTAART.

1957: 25 okt., 1 ex., Vlieland (Limosa 31, p. 104).

[Voor andere late data, zie Limosa 29, p. 45 en 30, p. 92; de laatste is nog steeds 16 nov. (1898, Texel) (zie De Ned. Vogels, p. 298) (t.K.).]

263 (113). PHOENICURUS OCHRUROS — ZWARTE ROODSTAART.

[1955: 19 april, zingend ex., Nieuw-Buinen (RESOORT).]

1956: zingend ex., Assen, Oosterpark (ook in 1954 en 1955) en in de stad (RESOORT); eveneens, Ootmarsum en Zelhem (idem).

1957: 6 maart, 1 ex., Helmond en 13 maart, 1 ♂, Mierlo-Hout (v. AERLE).

[Afgezien van de winter-waarnemingen (zie De Ned. Vogels, p. 300; Ardea 27, p. 115 en Limosa 12, p. 31 en 30, p. 92) was de vroegste datum nog steeds 7 maart, Z. Limburg (Ned. Vog., lc.) (t.K.).]

264 (114). LUSCINIA MEGARHYNCHOS — NACHTEGAAL.

1957: 7 mei, verschillende zingende ♂♂, Groot Eiland, Hulst (HAAK, LEBRET); 30 mei, 1 zingend ex., „Schaap en Burgh”, 's-Graveland (FISCHER); 2e juni-week, enkele alarmerende ex., N. Beveland, Kamperlandse duinen (VLEUGEL). [Volgens HAVERSCHMIDT, De Ned. Broedvogels, p. 93, is nader onderzoek over de verspreiding gewenst (t.K.).]

25 sept., 1 ex. bij Sneek (J. WESTHOF).

[Volgens De Ned. Vog. (p. 303) tot in oktober (t.K.).]

265 (115). CYANOSYLVA SVECICA — BLAUBORST subsp.

1957: eind mei en begin juni, Warmond (Limosa 31, p. 81); 31 juli—1 sept., totaal 6 ex., waarvan 3 gevangen, Zwartemeer-rayon-W (Limosa 31, p. 12—13); 5 sept., 1 ex. in het ♀ kled, Huizen, NH (NUIJEN).

265 (115a). CYANOSYLVA SVECICA SVECICA —

ROODGESTERDE BLAUBORST

1956: 11 mei, 1 (w.s. 2) ex., Hoge Veluwe (Wiek en Sneb 4, p. 52).

1957: 19 april, 2 ♂♂, Oosterbierum (v. STARCKENBORGH v. STRATEN); 16 mei, 1 ♂, Zaamslag (HAAK).

[Tot nu toe was de vroegste datum 27 april (1952, Someren-N.Br.) (zie Limosa 25, p. 156) (t.K.).]

265 (115b). CYANOSYLVA SVECICA CYANECULA —

WITGESTERDE BLAUWBORST.

1957. Broedgevallen: Tilburg, moeras langs oude weg naar Goirle, 1 (WITTGEN); Esbeek, N.Br., landgoed „De Utrecht”, ca 20 (idem).

1957: 12 maart, 2 zingende ♂♂ bij Tilburg en o.a. 13 maart 1 ♂ en 14 maart, 2, zingend, elders rond de stad (WITTGEN); 4 april, 1 zingend ex., A'damerpolder (SLUITERS); 16 april, 1 zingend ♂ + 1 ♀, Axel (HAAK); 15 mei, 1 zingend ex., Rossum, Ov., Volterbroek (SWART); 24 mei, 1 zingend ex., Ootmarsum, Agelerbroek (idem).

[De Ned. Vogels (p. 307) geeft als vroegste datum 24 maart (t.K.).]

29 aug. en 4 sept., 1 ♂ (w.s. zelfde ex.), Eemmond (NUIJEN).

267 (86). LOCUSTELLA NAEVIA — SPRINKHAANRIETZANGER.

1957: 9 april, 1 zingend ex., Helleputten bij Tilburg (WITTGEN).

[De Ned. Vog. (p. 237) geeft als vroegste datum 10 april; sindsdien werden nog bekend: 3 april 1953, De Beer (Limosa 26, p. 104); 5 april 1949, Haagse duinen; 7 april 1944, Plasmolen en 9 april 1944, Eindhoven (zie Limosa 22, p. 380) (t.K.).]

269 (85). LOCUSTELLA LUSCINIODES — SNOR.

1957: 26 en 27 maart, zingend ex., Lindevallei (Vanellus 10, p. 182).

[De vroegste datum is 24 maart (zie Limosa 22, p. 379) (t.K.).]

274 (91). ACROCEPHALUS SCHOENOBÆNUS — RIETZANGER.

1957: 5 en 7 april, zingend ex., Stiphout, Leemkuilen (v. AERLE).

[De Ned. Vogels (p. 246) geeft als vroegste datum 7 april (1910); sindsdien werden nog twee waarnemingen van dezelfde datum bekend (1939 en 1945), echter geen vroegere (zie Limosa 22, p. 380) (t.K.).]

6 okt., 2 ex., Veluwe meer-N (Vogelw. v. D. BERG).

275 (92). ACROCEPHALUS PALUDICOLA — WATERRIETZANGER.

1956: 2 sept., 1 ex., Brielse Maas (MIDDELMAN); 22 sept., 1 ex., De Beer (Wiek en Sneb 4, p. 76); 19 okt., 1 ex., aldaar (LICHTENBELD, MARRA).

[De Ned. Vogels (p. 248) vermeldt als laatste datum 19/20 okt. (1930, Westkapelle) (t.K.).]

1957: 2, 3, 5, 14, 17 en 19 aug., telkens 1 ex. gevangen, Zwartemeer, rayon-W (Vogelw. KORIDON); 1 sept., 1 ex., Brielse Maas (Limosa 31, p. 82).

280 (97). SYLVIA COMMUNIS — GRASMUS.

1957: 7 april, 1 zingend ex., Blaricum (SLUITERS).

[De vroegste datum is 5 april (1943, Deventer) (zie Limosa 29, p. 44) (t.K.).]

281 (98). SYLVIA CURRUCA — BRAAMSLUIPER.

1957: 27 okt., 1 ex. gevangen op Vlieland (Limosa 31, p. 104).

[De Ned. Vogels (p. 260) vermeldt als laatste datum 22 oktober (t.K.).]

283 (80). PHYLLOSCOPUS TROCHILUS — FITIS.

[1954: 23 maart, 1 zingend ex., Breda (Wiek en Sneb 4, p. 10).]

1957: 22 maart, Hilversum (Vogeljaar 5, p. 39).

[De Ned. Vogels (p. 226) geeft als vroegste data 16 maart (Amsterdam) en 18 maart (Houthem, L.); sindsdien werden geen vroegere data bekend, wel nogmaals 18 maart (Ockenburgh), 21 maart (Eindhoven), 22 maart (Amersfoort en Bantega, Fr.), etc. (zie Limosa 20, p. 234 en 25, p. 155) (t.K.).]

284 (79). PHYLLOSCOPUS COLLYBITA — TJIFTJAF.

[1955: 11 dec., 1 ex., Rijnuitwaerden Renkum—Heelsom (Lev. Nat. 60, p. 159).]

1956: 1 nov., 1 ex., Voorst (Vogeljaar 5, p. 21).

1957: 3 nov., 1 ex., aldaar (P. v. D. WIELEN, med. t.K.); 15 dec., 1 ex., Leeuwarden (Vanellus 11, p. 376).

[Voor andere winterwaarnemingen, zie Limosa 29, p. 43 (t.K.).]

288 (67). REGULUS REGULUS — GOUDHAANTJE.

1957: Broedgevallen: Haren, Gr., Hortus „De Wolf“, 1 (2 broedsels van w.s. zelfde paar) (Lev. Nat. 60, p. 216); Petten, NH., 1 (D. VEENMAN).

[Volgens De Ned. Vog. (p. 197) in het N en W vrij zeldzaam (t.K.).]

289 (69). REGULUS IGNICAPILLUS — VUURGOUDHAANTJE.

1957: Broedgevallen: Delden, 1 (v. ECK); Esbeek, N.Br., landgoed „De Utrecht“, 2 paar (WITTGEN).

1957: 16 en 17 april, 1 ex., veel zingend, Twekkelo, bij Enschede; 19 april, 1 zingend ex. bij Oldenzaal; 20 en 27 april en vaker, 1 ex., zingend, Delden, Twickelse bos (v. ECK).

290 (75). MUSCICAPA STRIATA — GRAUWE VLEGENVANGER.

1957: 5 aug., 1 ex., Eemmond (NUIJEN).

[De Ned. Vog. (p. 216) geeft als eerste datum voor de najaarstrek 11 aug. (1921, Rottum) (t. K.).]

27 okt., 1 ex., Vlieland (Limosa 31, p. 104).

[De Ned. Vogels, l.c. geeft als laatste data „begin“ nov. (IJsselstein) en 10 nov. (Swalmen) (t.K.).]

291 (76). FICEDULA HYPOLEUCA — BONTE VLEGENVANGER.

1957: Broedgevallen: Hoenderloo, 1 en Dieren, 1 (beide in een nestkast) (WIGMAN); in en om Apeldoorn, minstens 14 paar (Vogeljaar 5, p. 57); Nunspeet, bij legerplaats, 1 (ibidem, p. 74).

292 (77). FICEDULA ALBICOLLIS — WITHALSVLEGENVANGER.

[1953: in mei, geruime tijd, 1 ex., De Steeg (waarnemer Rijksjachttopziener VELDTHUIZEN, die de Bonte Vliegenvanger goed genoeg kende om het verschil duidelijk op te merken) (med. MÖRZER BRUIJNS).]

293 (78). FICEDULA PARVA — KLEINE VLEGENVANGER.

1957: 27 okt., 1 ex., gevangen op Vlieland (Limosa 31, p. 104).

[De laatste datum was tot nu toe 22 okt. (1954, lichtschip Goeree, coll. Rijksmus. (Ardea 43, p. 259) (t.K.).]

296 (62). PARUS ATER — ZWARTE MEES.

1957: Broedgevallen: Haarlem, 1 (Vogeljaar 5, p. 74).

1957: 9 sept., reeds vele ex., A'dam-Z, volkstuintjes (SWART); 24 sept.—7 okt., af en toe duidelijke trek, stad Delden (v. ECK); 9 okt., veel ex. in aanplant langs meerdijk tussen Elburg en Roggebotsluis en in de opslag langs meerdijk Roggebotsluis—Ketelhaven, O. Flevoland (MAALDRINK).

[Voor verdere gegevens over de dit najaar opvallende trek, zie o.a. Vogeljaar en Vanellus (t.K.).]

301 (69). PANURUS BIARMICUS — BAARDMANNETJE.

1957: Broedgevallen: Zwartemeer, rayon-W, globaal geschat, tegen de 200 paren (Vogelw. KORIDON).

1957: 21 juli—31 aug., 155 ex. gevangen, Zwartemeer, rayon-W (idem); 13 okt., 8 ex., Makkum, N. waard (Vanellus 10, p. 255) en 12 ex., Bantega (ibidem); 12 nov., 7 ex., Veluwemeer-N (Vogelw. v. D. BERG).

302 (59). SITTA EUROPAEA — BOOMKLEVER.

N. Brabant: Broedgevallen: slechts enkele tientallen paren (zie *Limosa* 31, p. 192—194, met kaart) (t.K.).

304 (31). EMBERIZA CALANDRA — GRAUWE GORS.

1957: Broedgevallen: Nunspeet, 1 (Vogeljaar 6, p. 40).

312 (37). EMBERIZA HORTULANA — ORTOLAAN.

1956: 20 mei, 1 ex., Winterswijk, Het Klooster; 3 juni, meerdere zingende ex., Kotten (RESOORT).

1957: Broedgevallen: Esbeek, N.Br., 2 paar (WITTGEN).

1957: 20 mei, 1 zingend ex., Lattrop, Ov. (SWART); 31 aug., 2 ex., Vianen (Wa).

318 (43). CALCARIUS LAPPONICUS — IJSGORS.

1956: 25 febr., 2 ex., Harderwijk, haven (Vogeljaar 5, p. 21); 17 nov. en 8 dec., resp. 4 en 7 ex., Hoophuizen (ibidem); 27 dec., 1 ex., Brielse Meer (ibidem); vinkenbaan Meijndel, Wassenaar, 38 vangsten (*Limosa* 30, p. 74).

1957: 1 jan., 1 ex., Zonnemaire (*Limosa* 31, p. 73); 6, 13 en 27 jan., resp. minstens 5, 1 en 1 ex.; 3, 9, 10, 16, 17 en 24 febr., resp. 1, 5, 2 à 3, 1, 2 en 4 ex.; 2 maart, 16 ex., A'dam-W (WALTERS); 6 jan., 5 ex., Huizen, de Meent (NUIJEN); 14 jan., 2 ex., Meerdijk Veluwemeer N (Vogelw. v. D. BERG); 22 dec., 1 ex., aldaar (idem); 4 maart, 1 ex., Hoophuizen (Vogeljaar 5, p. 39); 9 maart, 1 ex., Rouveen (ibidem, p. 57); 6 okt., 1 ex., Brielse Maas (Wa); 17 nov., 1 ex. aldaar (DRAAIJER); 1 dec., idem (Bz, Ki, Kl, Sw, Te); 7 nov., 3 ex., Vianen (Wa); 24 nov., ca 30 ex., Makkumerwaard (WESTHOF); 23 dec., 2 ex., Anjum (DRAAIJER, OUWENEEL).

319 (44). PLECTROPHENAX NIVALIS — SNEEUWGORS.

1957: IJsselmeer gebied: 13 dec., 83 ex., Meerdijk Veluwemeer-N (Vogelw. v. D. BERG); 22 dec., ca 200 ex. (o.a. troep van ruim 100 ex.), langs dijk Lelystad—Kamperhoek (WOLFF).

Binnenland: 5 febr., 12 ex., Oud-Loosdrecht (Lev. Nat. 60, p. 187); 17 febr., 8 ex., tussen de Loosdrechtse plassen (LICHTENBELD); 24 dec., 1 ex., op wintervoer, bij villa, Arnhem (WIGMAN).

320 (12). COCCOTHAUSTES COCCOTHAUSTES — APPELVINK.

1957: Broedgevallen: Delden, minstens 4 paar (v. ECK).

1957: in jan., max. (7 jan.) 22 ex., Stad-Delden (v. ECK); 22 maart, ♂ doodgevlagen tegen ruit van Mus. op de Hoge Veluwe (WIGMAN) en 4 ex., bij Venlo (v. D. HOMBERGH, GEERAEDTS); in april geregeld bij Drie, G. (N. v. D. BEEK).

[Voor verdere voorjaarswaarnemingen, zie Vogeljaar 6, p. 20 (t.K.).]

9 juni, 1 ex., Deventer (ibidem 5, p. 89); 1e sept.-decade, max. (1 sept.) 12 ex., Stad-Delden (v. ECK); 22 en 27 sept., 2 ex., Montfort, L. (NH. Mbl. Limb. 46, p. 133); 27 okt., 1 ex., Hoophuizen (VAN OORDT); 25—30 nov., 1—13 ex. en 20—23 dec., 1—8 ex., St. Michielsgestel, Beekvliet (KNIPPENBERG); 10 nov., 2 ex. in beslag genomen van vogelvanger, bij Venlo (v. D. HOMBERGH).

322 (14). CARDUELIS CARDUELIS — PUTTER.

[1955: eind juli en begin aug., steeds enige ex., Nieuwvliet, Z.Vl. (RESOORT).]

1956: 2 febr., ca 30 ex., in populierenbosje, Deil, G (BRAAKSMA; DOCTER); 26 dec., 1 ex., plantsoen, Bussum (FISCHER).

1957: Broedgevallen: Schiermonnikoog, 1 paar met jongen (GAAZENBEEK, med. Staatsbosbeheer); Haarlem, 1 (L. v. 't SANT); 6 aug., 2 ad. + 3 juv., Colijnsplaat, N. Bev. (A. RAPPE, Leopoldsburg, België).

[De Ned. Broedvogels (p. 123) vermeldt dit eiland reeds als broedplaats (t.K.).]

1957: 17 febr., enkele ex., Utrecht, Rhijnouwen (Lev. Nat. 60, p. 168); 28 april, 2 paartjes, Utrecht, langs de Koningsweg (1 ex. met nestmateriaal) (LICHTENBELD, MARRA); 2 juni, 3 ex., even buiten Alkmaar (P. W. WARNERS); 20 juni, 1 zingend ex., heide van Kampina, N.Br. (DE KRUYF); 14 juli, tenminste 6 ex., waarvan 2 juv., Neerlangbroek (LICHTENBELD, MARRA); 18 juli, 1 ex., Schiermonnikoog (Vogeljaar 5, p. 74); 9 aug., troepje bij Kloosterzande (ibidem); 21 nov., resp. 1 ♂ en 2 ex., A'damse waterl. duinen (SWART); 29 nov., 4 ex., A'dam-O, IJdijk en 28—30 dec., 3 ex., A'dam-C, Westerdoksdijk (idem); 1 dec., 2 ex., Huizen, pier (Vogeljaar 6, p. 40); vinkenbaan Wassenaar, totaal 50 ex. geringd (Limosa 31, p. 97).

323 (15). CARDUELIS SPINUS — SIJS.

1956: 4 juni, paartje met 3 vliegvlugge jongen, de Pampel, Hoge Veluwe (Wiek en Sneb 4, p. 86).

1957: Broedgeval: in tuin te Haarlem. Sinds 3 juli verschenen Sijsjes op een drinkbak (3 juli ♀, 4 juli ♂, 6 juli ♂ en ♀ en 7—16 juli dagelijks, terwijl 16 juli het ♂ ook zong). Op 16 juli vonden B. SELIER en ik het nest, 7½ m hoog in een Thuja, 4 dm van de top, tegen de stam aan, in een naburige tuin. Tussen 20.45 en 21.15 ging het ♀ 2 × de eitjes keren en vloog het 1 × even weg. Op 17 juli overtuigde ook STRIBOS er zich van, dat het een Sijsjespaar was. De eigenaar van de tuin zag de vogels nog een paar dagen en daarna niets meer. Op 20 juli zagen SELIER en een NJNer nog de beide vogels. Met hulp van W. HOLTHUIZEN kon het nest 5 aug. worden verwijderd, dat geen spoor van eieren of jongen meer te zien gaf; ook de ouden lieten zich niet meer zien. Het nest werd opgezonden naar het Museum te Leiden (L. v. 't SANT).

[Tot en met 1953 waren een 8-tal betrouwbare broedgevallen bekend (zie De Ned. Broedvogels, p. 123; The Breeding Birds of the Netherlands, p. 7; De Ned. Vogels, p. 1044 en Vogelgids, 2e dr., p. 279). Sindsdien werden geen nieuwe gevallen vermeld. Zie echter het artikel over mogelijke broedgevallen bij Apeldoorn in dit no., p. 31—34 (t.K.).]

325 (16). CARDUELIS FLAVIROSTRIS — FRATER.

1957: Binnenland: 22 dec., 2 ex. en 29 dec., 1 ex., gevangen op de vinkenbaan te Maartensdijk (med. Staatsbosbeheer).

326 (17b). CARDUELIS FLAMMEA CABARET — KLEINE BARMSIJS.

1956: 14 en 21 okt., resp. 1 en 3 ex., gevangen op de vinkenbaan Meijendel, Wassenaar (Limosa 30, p. 75).

1957: 1 okt., troepje van 7 ex.; geringd totaal 22 ex., aldaar (Limosa 31, p. 97).

328 (19). SERINUS SERINUS — EUROPESE KANARIE.

1957: 9 en 10 febr., zingend ex., De Bilt, Van Boetselaerpark (v. LYNDEN); ook 26 febr., 9 en 10 maart (Lev. Nat. 60, p. 144) en 5 maart, 2 ex., aldaar (LICHTENBELD); 17 april, 1 zingend ex., w.s. trekker, Stad-Delden (v. ECK); 9 en 10 mei en 24 juli, zingende ex. (2 zangterritoria), Wassenaar (Vogeljaar 5, p. 74); 15 juni, 1 zingend ex., Vught, bij „De Zwarte Leeuw” (DE KRUYF); 6 juli, ♀, Hardenberg (Vogeljaar 5, p. 57).

329 (20). PYRRHULA PYRRHULA — GOUDVINK.

1956: 1 maart, 3 ex., Haagse Bos (v. BEMMEL); 20 mei, 1 ex., Korenburgerveen; begin aug., geregeld (1 × troepje van 6 ex.), Ootmarsum (RESOORT).

1957: Broedgevallen: Delden, 2 (v. ECK); Nunspeet, 1 (Vogeljaar 6, p. 40); Esbeek, N.Br., landgoed „De Utrecht”, 1 paar (WITTGEN).

1957: 14 en 22 jan. en 11 febr. en 18 maart, resp. 1 ♀, 1 ♂, 1 ♂ en 1 ♂ + 1 ♀, Apeldoorn (OUWENEEL); 3 febr., 1 ex., Oosterwolde, Fr. (Vanellus 10, p. 109); 17 febr., 8 ex., Oranjewoud (ibidem); 13 maart, 1 ♂ + 1 ♀, Olterterp (ibidem); 17 en 18 febr., minstens 25 ex., Ermelo (N. v. D. BEEK); 17 mei, 1 paartje, Beekbergen (OUWENEEL); 25 mei, 2 paartjes, Westerbork (RESOORT); 9 aug., 1 ex. Elerhoek (RESOORT).

332 (23). LOXIA CURVIROSTRA — KRUISBEK.

1956: 28 okt., 5 ex., overvliegend, Rijnuitwaarden, Renkum-Heelsum (Lev. Nat. 60, p. 159).

1957: 14 jan., 3 ex., Terschelling (Vanellus 10, p. 64); 17 jan., 5 ex., ibidem (WESSELING); 27 jan., 4 ex., Oranjewoud (Vanellus 10, p. 110) en 14 ex., Bussum (MOOLENBURGH); febr., gedurende meerdere dagen, ca 10 ex., Wittem, L., kloostertuin (Fr. H. TIEMESSEN, med. HENS); 2 maart, enkele ex., Hoenderloo (WIGMAN); 13 maart, ca 12 ex., bossen, Montferland (Vanellus 10, p. 110); 4 april, nog steeds 3 ex., Hortus, Groningen (ibidem, p. 158); 21 mei, 1 ex., in ontbinding, Leeuwarden (ibidem, p. 181); vóór 7 nov., geregeld, Ommen (Vogeljaar 5, p. 89); midden nov., 7 ex., Ede (ibidem, p. 40).

336 (27). FRINGILLA MONTIFRINGILLA — KEEP.

1957: Broedpoging te Apeldoorn (zie Limosa 30, p. 155—156).

1957: Zomer waarnemingen: 30 juni, 1 ♂, niet in zomerkleed, Apeldoorn (v. ORDEN); 9 en 10 juli, 1 ex. (niet in zomerkleed), Hardenberg (B. NIJBOER, v. ORDEN); 13 juli, 1 ex., gehoord bij visvijvers, Vaassen (meij. MEIJRING).

342 (11). ORIOLUS ORIOLUS — WIELEWAAL.

1957: 29 sept., 1 ♀, laag vliegend (golvende vlucht) N → Z, Den Haag, Westduinen (REESINK); 9 okt., 1 ex., Baexum (Vogeljaar 5, p. 89).

[De Ned. Vogels (p. 82) geeft als laatste datum 24 sept. (1925, ♂); sindsdien zijn in Ardea en Limosa geen latere data vermeld (t.K.).]

343 (1). CORVUS CORAX — RAAF.

1955/56: 16, 29 en 30 nov. 1955 t/m 15 jan. 1956, 4 × in de omgeving van Bergen op Zoom (Wiek en Sneb 4, p. 14).

[De laatste waarnemingen stammen uit 1948 (Mierlo-Hout, N.Br.) en 1952 (Wijnandsrade, L.) (zie Limosa 25, p. 153) (t.K.).]

344 (3a). CORVUS CORONE CORNIX — BONTE KRAAL.

1956: 11 sept., 1 ex., tussen Hasselt en Zwolle (R. J. BENTHEM, med. Staatsbosbeheer).

1957: 2 juni, 1 ex., De Beer (Ki, Oo, Sw, Te).

346 (5c). CORVUS MONEDULA SOEMMERINGII — OOSTELIJKE KAUW.

1957: 17 febr., enkele ex., Rozenburg (Ki, Kl, Oo, Te); 3 nov., 3 ex., tussen grote troepen, aldaar (Ki, Kl, Sw, Te); 29 nov., 1 ex., Hortus, Groningen (zeer duidelijke geelwitte, ca 3 cm lange en 1 cm brede, halvemaanvormige vlekken aan de zijhals, ca 1½ cm boven de vleugelboeg) (v. ECK).

348 (7). NUCIFRAGA CARYOCATACTES — NOTENKRAKER.

1957: 23 aug., 1 ex., Drachten (Vogeljaar 5, p. 89); eind aug. en begin sept., 1 ex., Friesland (Limosa 41, p. 80); begin okt., ca 20 ex., kust bij Oostmahorn (?) (volgens krantenbericht; zie Limosa 31, p. 80); 3 okt., 1 ex., Leeuwarden (Vanellus 10, p. 253); 7 okt., zeker al 14 dagen, 1 ex., Grouw (ibidem) en 1 ex., Apeldoorn (Vogeljaar 5, p. 89); 15 okt., 1 ex., Den Haag, Westbroekpark (Wa); 18 dec., 1 ex., Hoenderloo (WIGMAN).

349 (8). GARRULUS GLANDARIUS — VLAAMSE GAAL.

1957: Over de najaarstrek kwamen enkele gegevens binnen van de zuidelijke meerdijk van O. Flevoland (MAALDRINK en Vogelw. v. d. BERG), Veluwe (Limosa 31, p. 80), Gooi (NUIJEN), Wieringermeer (WARNDERS), Voorne (NUIJEN) en Z.-Limburg (HENS). Zie verder Vanellus 10, p. 253—254 en Vogeljaar 5 (p. 74, 82 en 89) en 6 (p. 56—57).
Kampen, nov. 1958.